

Årsrapport 2014

SpareBank 1 Forsikring AS

Innhold

ÅRSBERETNING	3
STYRENDE ORGANER	13
RESULTATREGNSKAP	16
BALANSE	18
KONTANTSTRØM	20
ENDRING I EGENKAPITAL	21
NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET	
NOTE 1 – REGNSKAPSPRINSIPPER	22
NOTE 2 – RISIKOSTYRING	30
NOTE 3 – MARKEDSRISIKO	33
NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO	34
NOTE 5 – FORSIKRINGSTEKNISKE FORHOLD	34
NOTE 6 – OM PREMIER, AVSETNINGER OG OVERSKUDDSDDELING	38
NOTE 7 – NYTEGNING	41
NOTE 8 – INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER	41
NOTE 9 – ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING	42
NOTE 10 – FLYTTING TIL OG FRA LIVSFORSIKRING	42
NOTE 11 – ANTALL ÅRSVERK, PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSER	42
NOTE 12 – LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADMINISTRERENDE DIREKTØR OG LEDENDE ANSATTE, SAMT STYRET, KONTROLLKOMITÉ OG REPRESENTANTSKAP	45
NOTE 13 – SALGSKOSTNADER	46
NOTE 14 – BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP OG RESULTATANALYSE	47
NOTE 15 – SKATT	52
NOTE 16 – IMMATERIELLE EIENDELER (PROGRAMVARE) / INVENTAR OG UTSTYR	53
NOTE 17 – EIENDOM	53
NOTE 18 – KLASIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER	57
NOTE 19 – VERDSETTELSESHIERARKI – FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	58
NOTE 20 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET	59
NOTE 21 – OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL	64
NOTE 22 – UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST	65
NOTE 23 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG	67
NOTE 24 – AVKASTNING PÅ KOLLEKTIV- OG SELSKAPSPORTEFØLJE	67
NOTE 25 – AVKASTNING PÅ INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN	68
NOTE 26 – ANDRE FORDRINGER	69
NOTE 27 – EGENKAPITAL	69
NOTE 28 – VESENTLIGE TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER	70
NOTE 29 – KAPITALDEKNING	71
NOTE 30 – ANSVARLIG LÅN OG FONDSOBLIGASJONSLÅN	72
NOTE 31 – KONTRAKTSFASTSATTE FORSIKRINGSFORPLIKTELSER	72
NOTE 32 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER MED INVESTERINGSVALG	73
NOTE 33 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING	73
NOTE 34 – ANDRE FORPLIKTELSER	74
REVISJONSBERETNING	75
KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE	77

SPAREBANK 1 FORSIKRING

ÅRSBERETNING FOR 2014

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et resultat før skatt og andre resultatkomponenter på 610,0 mill.kroner i 2014. Forvaltningskapitalen økte gjennom året med 12,8 % til 37,3 mrd. kroner. Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble fullt oppreservert basert på myndighetenes nye retningslinjer i 2014. Før disponering av årets resultat utgjorde bufferkapitalen 23,7 % av de forsikringsmessige avsetningene.

SELSKAPETS STRATEGI

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS. SpareBank 1 Gruppen eies av SpareBank 1-bankene og LO.

SpareBank 1 Forsikring understøtter strategien til SpareBank 1-bankene mot deres bedrifts- og privatkunder, samt LO mot deres medlemmer og foreninger.

Med bakgrunn i selskapets strategi har selskapet følgende fokusområder:

- Markedsfokus – skape økt konkurransekraft, gode kundeopplevelser og større kryssalg
- Organisasjonsfokus – skape forenkling for distributørene, sterke kompetansemiljøer og effektiv drift

Virksomheten til SpareBank 1 Forsikring AS og SpareBank 1 Skadeforsikring AS er samlet, så langt som det er hensiktsmessig og innenfor gjeldende regelverk, under én felles ledelse og i én felles enhet. Selskapet kan følge utviklingen bedre med en samlet ledelse og et samlet kundetilbud og kan tilby

- Et helhetlig forsikringstilbud som dekker kundenes behov, som selger godt og gir eierne lønnsom forretning
- En inspirerende arbeidsplass med ledere som er tydelige på mål, forventninger og verdier, og som gir inspirasjon og muligheter for faglig og personlig utvikling
- Et selskap som leverer jevnt gode resultater over tid, og som bankene og LO-forbundene oppfatter som en sterk samarbeidspartner

HØYDEPUNKTER FRA ÅRET

- Selskapet oppnådde et meget godt resultat i 2014. Egenkapitalavkastning etter skatt ble 14,4 %.

- Kraftig oppbygging av selskapets bufferkapital, både kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger økte med mer enn 50 %.
- Nye kjønnsnøytrale tariffer ble innført fra 1. desember 2014.
- Utviklet nytt tjenestepensjonsprodukt (hybridpensjon) og klargjort dette for salg fra 1. januar 2015.
- God utvikling i salg over nett. Av de produkter som er tilgjengelig for kjøp på nett står digitalt salg for ca. 9 % av salget.
- God finansavkastning i alle porteføljer med investeringsvalg, både absolutt og i forhold til referanseindekser. Avkastning i investeringsprofilen "Moderat" ble 15,7 %.
- Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble fullt oppreservert i henhold til nytt dødelighetsgrunnlag og myndighetenes nye retningslinjer.

SALG OG MARKED

Selskapet tilbyr innskuddspensjon, kollektiv ytelsespensjon og gruppelevsforikring til arbeidsgivere og deres ansatte, samt gruppelevsforikring til forbund og fagforeninger. Innen personmarkedet tilbyr selskapet risikoforsikring, kapitalforsikring og renteforsikring med investeringsvalg. Selskapets produkter distribueres i all hovedsak gjennom bankene i SpareBank 1-alliansen og LO.

Selskapets satsingsområder er individuelle risikoforsikringer, gruppelevsforikring og innskuddspensjon. I følge den foreløpige markedsstatistikken til Finans Norge hadde SpareBank 1 Forsikring AS en markedsandel innenfor personforsikringer (dødsrisiko, uførekapital og uførepensjon), gruppelevsforikring og innskuddspensjon på henholdsvis 23,6 %, 18,7 % og 8,2 % ved utgangen av 2014. Markedsandelene er på samme nivå som forrige år, hvor tilsvarende tall var

23,6 %, 18,8 % og 8,9 %. Prosentandelene gjelder brutto forfalte premier.

Salget av innskuddspensjon og gruppeliv i 2014 utgjorde 164 % av salget i 2013 målt i årlig premie. En viktig parameter for å følge porteføljeutviklingen i SpareBank 1 er "andelen bankkunder med pensjon". Gjennom 2014 ble denne andelen noe redusert, fra 44,1 % til 43,7 %. Dette skyldtes i hovedsak en økning i totalt antall bankkunder med pensjon.

SpareBank 1 Forsikring AS opprettholdt i 2014 en sterk stilling i markedet for individuelle risikoforsikringer. Salget av slike forsikringer ga en årlig premieinntekt på 173 mill. kroner, som innebar en økning på 2,6 % fra året før. Salget av spareforsikringer utgjorde 73 mill. kroner, 47 % mer enn i 2013.

SpareBank 1 Forsikring AS har i de siste årene satset på å digitalisere forsikringstjenestene og har nå utviklet en rekke nye digitale kjøpsløsninger. I 2014 begynte selskapet å høste fordeler av sammenslåingen mellom liv- og skadevirksomheten på dette området. Innen bedriftsmarkedsområdet ble det lansert en helt ny kundeportal som omfattet administrasjon av de viktigste produktene som leveres av de to virksomhetene. Dette arbeidet ble videreført med en kjøpsløsning for små og mellomstore bedriftskunder mot slutten av året. Nytt for begge løsninger var også at de ble tatt i bruk av både rådgivere og kunder, et viktig steg på veien mot bedre kanalsamspill. I 2014 var arbeidet med digitale løsninger forøvrig rettet mot å levere flere tjenester til kunden. Dette omfatter både mulighet for å kjøpe forsikring, bestille tjenester og endre forsikringen digitalt.

Alle de viktigste personforsikringene kan nå kjøpes av kunden på nett, og i løpet av året ble dette også tilpasset mobile flater. Sammen med full utrulling av automatisert elektronisk helseerklæring betyr dette at kunden kan kjøpe forsikring og fullføre hele prosessen uten kontakt med rådgiver. Mot slutten av året ble også det første samarbeidet med SpareBank 1 bankenes mobilbank lansert, ved at kunder som får barnetrygd inn på konto kan kjøpe barneforsikring direkte i denne. Forsikringsløsningen ble også brukt som inspirasjon for en tilsvarende løsning som gir kunden mulighet for etablering av pensjonssparing og flytting av pensjonskapitalbevis fra andre selskap.

ÅRSREGNSKAP

RESULTAT

Selskapets resultat før skattekostnad ble 610,0 mill. kroner i 2014, mot 578,0 mill. kroner forrige år. Resultatet etter skatt og andre resultatkomponenter ble 435,2 mill. kroner, mot 528,4 mill. kroner året før. I andre resultatkomponenter utgjorde estimatavviket knyttet til selskapets pensjonsordning for ansatte en kostnad på 104,5 mill. kroner i 2014, mens det ble inntektsført 60,3 mill. kroner forrige år.

FORVALTNINGSKAPITAL

Selskapets forvaltningskapital var 37.324 mill. kroner per 31. desember 2014. Året før var forvaltningskapitalen 33.098 mill. kroner. Dette tilsvarte en økning på 12,8 %.

PREMIEINNTEKTER

Brutto premieinntekter eksklusive tilflyttet kapital ble 4.039 mill. kroner i 2014 mot 3.860 mill. kroner i 2013. Dette tilsvarte en økning på 4,6 %.

Innenfor tradisjonell forsikring økte premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer, kapitalforsikringer og ulykkesforsikringer med henholdsvis 10,6 %, 6,4 % og 7,8 % i løpet av 2014. Innenfor forsikring med investeringsvalg (unit linked) ble premieinntektene fra individuelle rente- og pensjonsforsikringer redusert med 8,9 %, mens inntektene fra individuelle kapitalforsikringer økte med 15,2 % i løpet av året. Innenfor innskuddspensjon økte premieinntektene med 10,9 %, mens de gikk ned med 12,4 % innen kollektiv ytelsespensjon fra 2013 til 2014. Gruppelivsforsikringer økte med 1,0 %.

Fordeling av premieinntekter:

Beløp i mill. kroner	Per 31.12.14	Per 31.12.13
<i>Tradisjonell forsikring:</i>		
Individuelle pensjonsforsikringer	369,4	334,0
Individuelle kapitalforsikringer	685,4	644,5
Ulykkesforsikringer	259,5	240,8
Gruppelivsforsikringer	724,8	717,5
Kollektive pensjonsforsikringer	498,9	569,4
<i>Forsikring med investeringsvalg:</i>		
Individuelle pensjonsforsikringer	29,3	32,2
Individuelle kapitalforsikringer	148,6	129,0
Innskuddstjenestepensjon	1.322,7	1.192,4
Sum brutto forfalte premieinntekter	4.038,6	3.859,8
Overførte premiereserver	495,9	519,1
Avgift gjenforsikringspremie	-186,9	-187,8
Premieinntekter for egen regning	4.347,6	4.191,1

ERSTATNINGER

Brutto utbetalte erstatninger inklusive gjenkjøp ble 1.948 mill. kroner i 2014 mot 1.912 mill. kroner 2013. Dette tilsvarte en økning på 1,9 %. Fraflytting, det vil si overføring av kundenes reserver til andre selskaper, ble redusert med 193 mill. kroner fra 682 mill. kroner i 2013, til 489 mill. kroner i 2014. Slik flytting registreres regnskapsmessig som erstatninger. Erstatninger for egen regning, inkludert endring i erstatningsavsetninger, ble 2.483 mill. kroner i 2014. I forhold til 2013 var dette en nedgang på 254 mill. kroner, tilsvarende 9,3 %.

DRIFTSKOSTNADER

De forsikringsrelaterte driftskostnadene eksklusiv mottatt gjenforsikringsprovisjon utgjorde 875,4 mill. kroner i 2014, mot 836,4 mill. kroner i 2013. Kostnadene til salgs- og porteføljeprovisjon økte med 23,4 mill. kroner til 301,4 mill. kroner, en økning på 8,4 %.

Driftskostnadene eksklusive provisjoner økte med 16,8 mill. kroner. Personalkostnadene økte med 5,7 mill. kroner i 2014. Avskrivninger av immaterielle eiendeler, IT-systemer, økte med 13,4 mill. kroner, mens øvrige driftskostnader ble redusert med 2,2 mill. kroner.

FINANSIELLE EIENDELER

SpareBank 1 Forsikring AS plasserer forvaltningskapitalen i aksjefond, obligasjons- og pengekmarkedsfond, rentebærende papirer og eiendommer. Selskapet benytter i begrenset grad andre finansielle instrumenter. De finansielle eiendelene er delt inn i fem porteføljer. Selskapets kapital forvaltes i en egen selskapsportefølje. Forvaltningen av kundemidlene knyttet til individuelle spareforsikringer solgt før 1. januar 2008 og midlene knyttet til fripoliser forvaltes i to adskilte kollektivporteføljer. I den ordinære kollektivporteføljen forvaltes midlene til andre produkter med kontraktsfastsatte forpliktelser. En betydelig andel av plasseringene i kollektivporteføljene er i eiendom og obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet. Den femte porteføljen er eiendelene knyttet til livsforsikring med investeringsvalg. I kollektivporteføljene samlet har selskapet en aksjeandel på 12,9 %. Styring av forvaltningskapitalen skjer gjennom en modell der selskapets finansielle eksponering vurderes samlet.

Fordelingen av selskapets finansielle eiendeler mellom kollektivporteføljer og aktivaklasser per 31.12.14:

Prosent fordeling, Finansielle eiendeler	Ordinær bestand	Fripoliser	Gammel individual bestand
Obligasjoner til amortisert kost	26,7	31,3	31,4
Obligasjoner til virkelig verdi	42,3	40,3	34,8
Eiendom	17,5	17,8	18,7
Aksjer og andeler	13,3	10,3	14,8
Andre eiendeler	0,2	0,3	0,3
Sum eiendeler	100,0	100,0	100,0

Kursreguleringsfondet i kollektivporteføljene ble styrket med 533 mill. kroner gjennom 2014 og utgjorde samlet 1.517 mill. kroner ved utgangen av 2014. Herav tilhørte 670 mill. kroner den ordinære kollektivporteføljen, 377 mill. kroner tilhørte porteføljen til fripoliser og 470 mill. kroner tilhørte porteføljen til gamle individuelle spareforsikringer.

Fordelingen av finansielle eiendeler mellom aktivaklasser i selskapsporteføljen per 31.12.14:

Prosent fordeling, Finansielle eiendeler	Selskaps portefølje
Obligasjoner til amortisert kost	15,9
Obligasjoner til virkelig verdi	66,4
Eiendom	16,6
Aksjer og andeler	0,0
Andre eiendeler	1,1
Sum eiendeler	100,0

INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

Finansmarkedene i 2014 var preget av noe større svingninger gjennom året, men fasit for året under ett ble god avkastning både for aksjer og renter. For norske aksjer var det en oppgang på 5 %, mens avkastningen for globale aksjer ble 12 %. Rentene kom ytterligere ned i 2014, både som følge av lavere rente på statsobligasjoner og som resultat av redusert kredittpåslag. Styringsrenten i Norge ble i desember senket fra 1,5 % til 1,25 %.

I selskapets ordinære kollektivportefølje ble avkastningen fra aksjeporteføljen 13,1 %. Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi ga en avkastning på 5,2 %.

Avkastningen fra eiendomsporteføljen ble 9,4 % i 2014. Porteføljen består i hovedsak av kontoreiendommer konsentrert til sentrale deler av Oslo og kjennetegnes av høy utleiegrad og langsiktige kontrakter. Verdien av eiendomsinvesteringene ble i 2014 oppregulert med 132,5 millioner kroner, som tilsvarer 3,2 % av bokført verdi.

Selskapet oppnådde en verdijustert kapitalavkastning i kollektivporteføljen under ett på 7,2 % i 2014, mens den bokførte kapitalavkastningen ble 4,2 %. I 2013 ble tilsvarende avkastning henholdsvis 8,1 % og 5,7 %. Verdijustert avkastning i 2014 i de tre kollektivporteføljene for ordinær bestand, fripoliser og gammel individual bestand var henholdsvis 7,0 %, 7,0 % og 7,9 %. Bokført avkastning i disse porteføljene ble henholdsvis 3,8 %, 4,4 % og 4,8 %. I selskapsporteføljen ble kapitalavkastningen 5,3 % i 2014, mot 4,0 % året før.

SpareBank 1 Forsikring AS har oppnådd følgende kapitalavkastning de siste fem år:

Nøkkeltall i %	2014	2013	2012	2011	2010
Realisert (bokført)	4,2	5,7	4,7	5,4	5,2
Verdijustert, eiendeler til virkelig verdi	7,2	8,1	7,3	2,5	7,1

Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er på 2,9 %. Alle nye kontrakter vil tilbys med maksimalt 2,0 % garantert rente fra 1. januar 2015.

EIENDELER OG AVKASTNING I LIVSFORSIKRING MED INVESTERINGSVALG

Finansielle eiendeler knyttet til forsikringer med investeringsvalg utgjorde 13.035 mill. kroner pr. 31. desember 2014, sammenlignet med 10.521 mill. kroner på samme tidspunkt året før. Midlene fordelte seg med 55,5 % i aksjefond, 28,8 % i obligasjonsfond og 15,7 % i pengemarkedsfond.

Selskapet tilbyr ulike investeringsprofiler. Innen bedrifts-markedet hadde fondsporteføljen "100 % aksjer" en avkastning ved utgangen av 2014 på 25,4 %. Investeringsprofilene "Offensiv", "Moderat" og "Forsiktig" ga avkastning på henholdsvis 20,4 %, 15,7 % og 11,0 %. Avkastningen er eksklusive forvaltningskostnad.

Innen privatmarkedet oppnådde fondsporteføljen "100 % aksjer" en avkastning på 23,0 %. Investeringsprofilene "Offensiv", "Moderat" og "Forsiktig" ga avkastning på henholdsvis 18,6 %, 14,2 % og 10,0 %. Avkastningen er inklusive forvaltningskostnad.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Forsikringsforpliktelsene knyttet til kontraktsfastsatte forpliktelser utgjorde 19.272 mill. kroner ved utgangen av 2014, mot 18.201 mill. kroner forrige år. Dette tilsvarer en økning på 5,9 %. Selskapet hadde dessuten 13.190 mill. kroner i forsikringsforpliktelser knyttet til forsikringer med investeringsvalg ved årets slutt. Tilsvarende beløp utgjorde 10.665 mill. kroner året før. Dette tilsvarer en økning på 23,7 %.

Premiereserven ble ved utgangen av 2014 styrket med netto 17,3 mill. kroner på grunn av økt levealder i forsikringsbestanden. Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble fullt oppreservert ved utgangen av 2013 i henhold til nytt dødelighetsgrunnlag etter et solidarisk prinsipp. I løpet av 2014 ga myndighetene retningslinjer om at oppreserveringen skulle gjennomføres etter et individualisert prinsipp. Dette medførte at kontrakter med overskudd som var høyere enn sitt eget oppreserveringsbehov og som helt eller delvis var benyttet til oppreservering på andre kontrakter, skulle få tilbakeført de midler som var benyttet på andre kontrakter. Tilbakeførte midler skulle tilføres kontraktene etter samme retningslinjer som øvrig overskudd. Forsikringssekskapenes bidrag på minimum 20 % av oppreserveringsbehovet skulle også tilføres på kontraktsnivå. For kontrakter som allerede var fullt oppreservert, skulle egenkapitalbidraget tilføres kontraktene så snart som mulig og etter samme retningslinjer som øvrig overskudd. Kontraktene i kollektiv ytelsespensjon ble i 2014 fullt oppreservert i henhold til nytt dødelighetsgrunnlag og myndighetenes nye retningslinjer. Egenkapitalbidraget belastet resultatet med 65,0 mill. kroner, hvorav 53,8 mill. kroner ble tilført kontraktene tilleggsavsetning. Risikoutjevningfondet ble belastet med 5,4 mill. kroner til styrking av premiereserven. For fripoliser ble avsetningsnivået ved utgangen av 2014 vurdert til å være på 56 % av estimert oppreserveringsbehov.

Selskapet har tilleggsavsetninger ved utgangen av 2014 på 659,8 mill. kroner, fordelt med 283,8 mill. kroner innen kollektiv pensjonsforsikring, 129,7 mill. kroner innen fripoliser og 246,3 mill. kroner innen individuelle forsikringer. Tilleggsavsetningene utgjør henholdsvis 216,6 %, 85,3 % og 174,8 % av selskapets årlig garanterte renteforpliktelse innen disse forsikringsområdene.

Erstatningsavsetningene for meldte (RBNS) og ikke meldte (IBNR) forsikringstilfeller er styrket med til sammen 228,4 mill. kroner. Forrige år ble erstatningsavsetningene styrket med 258,1 mill. kroner.

SKATTEMESSIGE FORHOLD

Selskapet fikk en skattekostnad på 70,3 mill. kroner i 2014, sammenlignet med 110,0 mill. kroner året før.

Aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer er ikke omfattet av fritaksmetoden. Det er innført et sjablongfradrag som skal tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at unntaket fra fritaksmetoden ikke får effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Skattekostnaden for 2014 ble 66,2 mill. kroner mindre enn en beregning med 27 % skatt skulle tilsi. Sjablongfradraget var hovedårsaken til denne forskjellen.

RESULTATANALYSE

Netto risikoresultat før oppreservering utgjorde 388,3 mill. kroner i 2014, mot 416,5 mill. kroner året før. Hovedårsaken til nedgangen var økt antall meldte uføretilfeller innen gruppelivsforsikring. Erstatningsavsetningene for alle produktgrupper anses for å være tilstrekkelige ved utløpet av 2014. Av risikoresultatet i kollektiv ytelsespensjon og fripoliser på til sammen 66,1 mill. kroner ble 29,2 mill. kroner benyttet til å styrke premiereserven i forbindelse med oppreservering til nytt dødelighetsgrunnlag. Av det resterende risikoresultat ble 18,6 mill. kroner avsatt til risiko-utjevningfondet.

Netto administrasjonsresultat var minus 20,2 mill. kroner, mot minus 79,8 mill. kroner forrige år. I 2013 ble administrasjonsresultatet belastet med en styrking av administrasjonsavsetningene innen fripoliser på 55,0 mill. kroner. Det meste av administrasjonsunderskuddet oppstår innen driften av kollektive pensjonsforsikringer.

Netto avkastningsresultat i forhold til kundene (finansinntekter i kundeporteføljene redusert med garantert avkastning) ble 285,5 mill. kroner, mot 476,7 mill. kroner i 2013. Nedgangen i forhold til året før skyldtes lavere netto realiserte gevinster. Av avkastningsresultatet ble 58,8 mill. kroner benyttet til å styrke premiereserven og 35,0 mill. kroner ble avsatt til tilleggsavsetninger i kollektiv ytelsespensjon og fripoliser. Tilleggsavsetningene i individuelle spareforsikringer ble økt med 67,0 mill. kroner.

Resultatanalyse:

Beløp i mill. kroner	2014	2013
Risikoresultat	388,3	416,5
Administrasjonsresultat	-20,2	-79,8
Avkastningsresultat	285,5	476,7
Oppreservering for økt levealder	-17,3	-217,7
Vederlag for rentegaranti	26,8	19,1
Resultat til fordeling	663,1	614,8

Risikoresultat per bransje:

Beløp i mill. kroner	2014	2013
Individuelle kapitalforsikringer	204,6	198,6
Ulykke	37,0	37,1
Individuelle renteforsikringer	6,1	16,3
Gruppelivsforsikringer	50,6	143,3
Kollektive pensjonsforsikringer	90,0	21,2
Risikoresultat	388,3	416,5

Administrasjonsresultat per bransje:

Beløp i mill. kroner	2014	2013
Individuelle kapitalforsikringer	43,0	45,7
Ulykke	12,4	20,7
Individuelle pensjonsforsikringer	-0,1	-11,2
Gruppelivsforsikringer	0,1	11,0
Kollektive pensjonsforsikringer	-75,6	-146,0
Administrasjonsresultat	-20,2	-79,8

KAPITALFORHOLD OG SOLIDITET

Selskapets kapitaldekning var på 21,5 % ved utgangen av 2014, mot 19,8 % ved utgangen av 2013. Hele den ansvarlige kapitalen består av kjernekapital.

Ved utgangen av 2014 ble tilleggsavsetningene styrket med til sammen 241,0 mill. kroner. Av dette beløpet stammet 53,8 mill. kroner fra eierbidraget knyttet til oppreserveringen av premiereserven innen kollektiv ytelsespensjon, mens 85,2 mill. kroner var tilbakeførte midler fra premiereserven som hadde vært benyttet til oppreservering av andre kontrakter i henhold til det solidariske prinsipp tidligere år. Tilleggsavsetningene utgjorde totalt 659,8 mill. kroner per 31. desember 2014. Kursreguleringsfondet utgjorde 1.517 mill. kroner, som var en økning på 533 mill. kroner i løpet av året. Etter foreslått disponering av resultatet for 2014 utgjorde bufferkapitalen samlet 3.782 mill. kroner, tilsvarende 20,3 % av de forsikringsmessige avsetningene ved utgangen av året. Til sammenligning utgjorde bufferkapitalen året før 2.908 mill. kroner, tilsvarende 16,4 % av de forsikringsmessige

avsetningene. Hovedårsaken til styrkingen i bufferkapital i løpet av året er økningen av kursreguleringsfondet, samt tilbakeholdelse av 70 % av årets totalresultat. Bufferkapitalen defineres som summen av kjernekapital utover minstekravet på 4 %, tilleggsavsetninger innenfor ett års rentegaranti og kursreguleringsfondet i kollektivporteføljen.

Solvensmarginkapitalprosenten per 31. desember 2014 var 316,0 %, mot 323,2 % året før. Minstekravet til solvensmarginkapital er 100 %. Ved utgangen av 2014 utgjorde solvensmarginkravet 1.086 mill. kroner, mot 935 mill. kroner i 2013.

Styret anser at selskapets forretningsmessige ekspansjon er tilpasset dets risikoevne. Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Solvens II

SpareBank 1 Forsikring AS startet forberedelsene til det kommende Solvens II regelverket allerede tilbake i 2005. Selskapet har de senere år intensivert arbeidet, i takt med at dato for ikrafttredelse har nærmet seg. Det er nå vedtatt at regelverket vil tre i kraft fra 1. januar 2016. Den europeiske forsikringstilsynsmyndigheten EIOPA har imidlertid offentliggjort anbefalinger om forberedelser til Solvens II, som ble gjort gjeldende fra 1. januar 2014. Anbefalingene dekker systemet for risikostyring og internkontroll, egenrevisning av risiko og solvens (ORSA), rapportering til tilsynsmyndighetene samt forhåndsdialog om interne modeller. Arbeidet med Solvens II har høy prioritet i selskapet. I 2014 har aktivitetene vært fokusert rundt videreutvikling av metodikk og verktøy for fastsettelse av beste estimat, risikomodellering, egenrevisning av risiko og solvens (ORSA), rapportering samt videreutvikling av systemet for risikostyring. Arbeidet med Solvens II har høy prioritet i selskapet, og involverer ressurser fra hele organisasjonen. Gjennom de planlagte aktivitetene skal selskapet sikre etterlevelse av de kravene som stilles under Solvens II. Selskapet vil i 2015 fortsette det pågående videreutviklingsarbeidet i tråd med de publiserte anbefalingene fra EIOPA/Finanstilsynet.

RISIKOFORHOLD

Selskapet er eksponert mot forsikringsrisiko gjennom den forsikringsmessige virksomheten, finansiell risiko knyttet til aktivplasseringer (markeds- og kredittrisiko), i tillegg til likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp.

Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko. Styret har vedtatt policydokumenter der risikostyringen står sentralt. Virksomheten har i 2014 videreført sin sterke prioritering av risikostyring og internkontroll.

FORSIKRINGSRISIKO

Forsikringsrisiko er risiko for at premier og tilhørende reserver ikke er tilstrekkelige i forhold til de forpliktelser selskapet har påtatt seg. Selskapet tilbyr både uførhets-, dødsrisiko- og pensjonsforsikringer. Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt. Med en forventet økning i levealder vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år. En stor del av selskapets forsikringsportefølje består av risikoforsikringer. Disse forsikringene har positivt risikoresultat. Selskapets forsikringsrisiko vurderes å være under god kontroll.

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risiko for at selskapets verdier reduseres som følge av bevegelser i markedet. Markedsrisikoen i selskapet vurderes fortløpende ved bruk av stresstester. Styret har vedtatt en investeringsstrategi der blant annet aksje-, rente- og valutarisiko vurderes. Den tilgjengelige risikokapital skal til enhver tid tåle et kraftig, umiddelbart og samtidig verdifall i aksje- og renteporteføljene, samt et vesentlig fall i eiendomsverdiene. Investeringsstrategien er utformet slik at forvaltningen av kapitalen skal gi best mulig avkastning over tid for både kunder og eier, hensyntatt en akseptabel risiko i forhold til forsikringsforpliktelsene. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 2,90 % av de forsikringsmessige avsetningene eksklusiv kursreguleringsfond for produkter som har rentegaranti. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til selskapets evne til å innfri den årlige rentegarantien. Plasseringer i obligasjoner som måles til amortisert kost i regnskapet skal bidra til en sikker og jevn avkastning. Investeringsstrategien ivaretar også lovpålagte krav til ansvarlig kapital og kapitalforvaltning. Selskapets investeringer er i tråd med styrevedtatte rammer og eksponeringen anses forsvarlig i forhold til den risikobærende evnen til selskapet.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at selskapets motparter ikke oppfyller sine forpliktelser. For SpareBank 1 Forsikring AS er kredittrisikoen i hovedsak

relatert til investeringer i obligasjonsmarkedet, samt mot motparter i derivatavtaler og mot reassurandører. Styret har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne og fastlagt minimumsnivå for kredittratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Risikoen knyttet til sertifikat- og obligasjonsmarkedet er i hovedsak konsentrert om investeringer med såkalt investment grade (ratet BBB eller bedre). Det er lagt vekt på at eksponeringen skal være diversifisert innenfor ulike sektorer og mot ulike debitorer for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko. Selskapets kredittrisiko anses som moderat.

LIKVIDITETSRIKIO

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte betalingsforpliktelser ved forfall, eller at det oppstår tap som følge av at selskapet må selge eiendeler for å dekke likviditetsbehovet. For SpareBank 1 Forsikring AS er i hovedsak likviditetsrisikoen knyttet til ekstraordinære erstatningsutbetalinger og kundeavgang. Ved styring av likviditetsrisiko er hovedmålsettingen å sørge for at selskapet til enhver tid kan betale sine forpliktelser innen forfallsdato. Likviditeten er avhengig av hvor lang tid det vil ta og omgjøre verdien av finansielle plasseringer til kontanter. Selskapet har til enhver tid bankinnskudd for å møte kjente kontantstrømmer. I styringen av likviditetsrisiko vektlegges det at en stor del av finansielle investeringer skjer i verdipapirer som er lett omsettelige. Selskapet vil kunne realisere lett omsettelige verdipapirer på kort tid hvis det skulle oppstå et ekstraordinært likviditetsbehov. Likviditetsrisikoen til selskapet anses som lav.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter også juridisk risiko. For å redusere risikoen er virksomheten organisert med vekt på veldefinerte ansvarsområder og klare rapporteringslinjer. Selskapet har etablert rutiner for identifisering og oppfølging av selskapets operasjonelle risiko, og den årlige risikovurderingen behandles i styret. Selskapets internrevisor bistår selskapet med vurderinger av den operasjonelle risikoen.

ORGANISATORISKE FORHOLD

SpareBank 1 Forsikring AS er et heleiet datterselskap av SpareBank 1 Gruppen AS med forretningsadresse i Oslo. Selskapet er ikke børsnotert. Administrerende direktør i morselskapet er styreleder i SpareBank 1 Forsikring AS.

Morselskapets hovedoppgave er å utøve eierskap gjennom å gi datterselskapet klare føringer til strategisk retning, lønnsomhetskrav, risiko knyttet til virksomheten og ønsket fremtidig vekst. Rammer for mulig kapitaltilførsel eller selskapets mulighet til å holde overskudd tilbake, er også viktige føringer som skal gis fra eier. Styringen av virksomheten skjer med utgangspunkt i norsk lovgivning, selskapets vedtekter og interne etiske retningslinjer, samt de strategier og mål styret har trukket opp. Opplysninger om godtgjørelse til administrerende direktør, styret, kontrollkomiteen og revisor fremgår av note til regnskapet.

Selskapet tilbyr individuelle kapital- og pensjonsforsikringer, gruppelivsforsikringer og kollektive pensjonsforsikringer, både i form av tradisjonelle forsikringer og forsikringer med investeringsvalg.

SpareBank 1 Gruppen har samlet skade- og livsforsikringsvirksomhetene så langt som det er hensiktsmessig innenfor gjeldende regelverk, under én felles ledelse og i én felles enhet, SpareBank 1 Forsikring. Målet er å ha et helhetlig kundetilbud og sterke, interne fagmiljøer. Samlingen har også skapt grunnlag for mer effektive prosesser i hele verdikjeden, sterkere konkurransevne og lavere kostnader. SpareBank 1 Skadeforsikring AS har utkontraktert store deler av sin virksomhet til SpareBank 1 Forsikring AS. Imidlertid har 25 ansatte med nøkkelfunksjoner i skadeforsikringsselskapet sitt ansettelsesforhold i dette selskapet. SpareBank 1 Forsikring AS får dekket sine kostnader ved utførelsen av leveransen til SpareBank 1 Skadeforsikring AS etter fastsatte fordelingsnøkler.

SpareBank 1 Forsikring AS har 627 fast ansatte ved utgangen av 2014, tilsvarende 615 årsverk. Ved utgangen av 2013 var det 597 fast ansatte (582 årsverk).

HR-STRATEGI

SpareBank 1 Gruppen konsern har i 2014 beskrevet og startet forsterkingen av en prestasjonsorientert samarbeidskultur. Dette vil bidra til at konsernet vil kunne levere godt på nåværende og fremtidige mål. Beskrivelsen "Vår måte - slik gjør vi det i Allianse-samarbeidet" inneholder en konkretisering av konsernets styrings- og ledelsesfilosofi "Dynamisk Styring", samt en beskrivelse av hva som kreves av ledere og medarbeidere. Arbeidet med en prestasjonsorientert samarbeidskultur har startet med kommunikasjon, og involverende dialogverktøy har blitt tilgjengeliggjort for konsernets medarbeidere. Konsernet har etablert ledertrening som skal utvikle lederne innenfor konsernets styrings- og ledelsesfilosofi.

Sentrale områder i konsernets HR-strategi er: kompetanseutvikling, karrieremuligheter, lønn og belønning, livsfasepolitikk, friskvern (HMS), likestilling og traineeordning. HR-strategien inneholder retningslinjer som skal bidra til at SpareBank 1 Gruppen konsern skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass uten noen form for diskriminering.

ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Arbeidsmiljøet i selskapet vurderes til å være godt. Den årlige organisasjonsundersøkelsen bekrefter dette. Undersøkelsen følges opp gjennom systematiske aktiviteter i organisasjonen for å rette på de svakheter som fremkommer i undersøkelsen.

Samarbeidet med de ansattes organisasjoner har vært konstruktivt og bidratt positivt til driften og resultatene i 2014. Selskapet har medarbeidere som er organiserte i LO Finans og Finansforbundet. SpareBank 1 Gruppen konsern har selskapsvise Arbeidsmiljøutvalg for å sikre kort vei mellom eventuelle utfordringer i arbeidsmiljøet og myndighet til å løse disse. Selskapet har et AKAN-arbeid som ivaretas av Arbeidsmiljøutvalget.

SpareBank 1 Forsikring AS har også i 2014 hatt fokus på sykefraværsoppfølging og forebyggende arbeid. Målsettingen for gjennomsnittlig fravær var 3,6 %. Resultatet ble 4,1 %, fordelt på henholdsvis 3,2 % legemeldt og 0,9 % egenmeldt fravær. Det er ikke rapportert om noen arbeidsulykker eller yrkesskader i løpet av året.

I konsernets etiske retningslinjer er det fastsatt regler for hvordan ansatte og tillitsvalgte skal varsle dersom de får kunnskap om forhold som er i strid med blant annet lover, forskrifter eller konsernets interne regler. Det er også etablert en egen varslingsrutine. Det ble ikke varslet slike saker i 2014.

LIVSFASE OG LIKESTILLING

Av totalt antall ansatte i selskapet ved årsskiftet er 53 % kvinner og 47 % menn. Kvinneandelen blant selskapets ledere er 46 %. I SpareBank 1 Forsikrings øverste ledergruppe på 10 medlemmer er det 3 kvinner.

Det er vedtatt en livsfasepolitikk der et av målene er å øke den reelle pensjonsalderen. I alle rekrutteringsprosesser vektlegges fokus på å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, seksuell orientering, religion og livssyn. Det fokuseres på at fordeling av kjønn blant ledere gjenspeiler den generelle kjønns-sammensetningen i selskapet.

SpareBank 1 Forsikring AS, som konsernet for øvrig, anvender en metode for vurdering av roller og stillinger for å sikre objektiv lønnsfastsettelse. I forbindelse med de årlige vurderingene av lønn er også likelønn i forhold til arbeid av lik verdi et tema. Hovedårsaken til at det er et noe høyere lønnsnivå for menn enn kvinner i selskapet skyldes at det er flere menn enn kvinner i både ledende stillinger og tunge faglige stillinger.

Styret i selskapet har i alt 8 medlemmer. Av disse er 4 kvinner.

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

SpareBank 1 Gruppen konsern opplever en økende interesse fra unge arbeidstakere. Dette sees på som et resultat av at SpareBank 1 fremstår som et sterkt varemerke, kombinert med målrettede aktiviteter for å markedsføre SpareBank 1 Gruppen som en attraktiv arbeidsgiver på universitet og høyskoler.

SpareBank 1 Forsikring AS rekrutterte 57 nye medarbeidere i 2014. Majoriteten av de som ble ansatt har minst 3 års utdanning utover videregående skole. SpareBank 1 Forsikring AS har rekruttert medarbeidere i flere aldersgrupper, fra yngste 23 år til eldste 60 år. En god markedsposisjon, tydelige ledere og sterke fagmiljøer nevnes hyppig av sterke kandidater som grunner til å søke ledige stillinger i konsernet. Gjennomsnittlig alder for medarbeidere i SpareBank 1 Forsikring AS er nå 43 år.

SAMFUNNSANSVAR

SpareBank 1 Gruppen konsern har forpliktet seg til å ta hensyn til hvordan konsernets atferd påvirker mennesker, miljø og samfunn. Dette ansvaret stiller krav utover lovgivningen som finansmarkedet er underlagt.

Samfunnsansvaret dreier seg også om svindel- og skadeforebyggende tiltak, sikring av liv, helse og verdier, gode produkter til kundene, forretningsetikk, miljømessig påvirkning, kredittpolitikk, holdnings-skapende arbeid og lokalt engasjement.

Å ta et aktivt samfunnsansvar innebærer å ha et langsiktig perspektiv på alle sider og konsekvenser av virksomheten i samfunnet.

ARBEIDSTAKERRETTIGHETER OG SOSIALE FORHOLD

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen har lagt til rette slik at ansatte skal kunne få en god balanse mellom arbeid og fritid, personlig utvikling og ulike livsstilsaktiviteter. Konsernet har også inngått avtale om inkluderende

arbeidsliv med målsettinger som bygger oppunder et omdømme som en seriøs og attraktiv arbeidsgiver.

DET YTRE MILJØ

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen har en begrenset påvirkning på det ytre miljøet. Påvirkningen skjer blant annet gjennom avfall, energibruk, reisevirksomhet, transport, materialvalg, innkjøp og vannforbruk.

SpareBank 1 Gruppen utarbeider årlig et klimaregnskap basert på det samlede energiforbruket knyttet til daglig drift av virksomheten.

BEKJEMPELSE AV KORRUPSJON

SpareBank 1 Gruppen har ikke utarbeidet egne retningslinjer for bekjempelse av korrupsjon. Konsernets etiske retningslinjer, som er en del av ansettelseskontrakten, sier hvordan medarbeiderne skal forholde seg til gaver, kunder og representasjon. Et eget e-kurs på etikk er obligatorisk for alle nyansatte. Konsernet har også rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og sikkerhetsbrudd.

ETISK FORVALTNING

Selskapene i SpareBank 1 Gruppen skal bidra til å fremme gode etiske holdninger. Innenfor kapitalforvaltningsområdet kommer dette til uttrykk gjennom å følge internasjonalt anerkjente prinsipper for etisk forvaltning. Etiske hensyn vektlegges ved valg av eksterne kapitalforvaltere og ved analyser av selskaper i egne fond.

Det legges vekt på både god eierskapsutøvelse, samt utelukkelse av selskaper som ikke tilfredsstiller selskapets etiske standarder. Eierskapsutøvelse vil si at selskapets forvaltere søker å påvirke selskapene til å fremme gode etiske holdninger. Når det gjelder utelukkelse av selskaper, følger konsernet samme tilnærming som Statens Pensjonsfond Utland (SPU) med hensyn til hvilke selskaper og bransjer som skal ekskluderes.

For øvrig vises det til Sparebank 1 Gruppen AS sin årsberetning for 2014 for ytterligere beskrivelse av hvordan samfunnsansvar praktiseres innenfor konsernet. Denne er offentliggjort på "<http://investor.sparebank1.no>".

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

SpareBank 1 Forsikring AS oppnådde et totalresultat inkludert andre resultatkomponenter på 435,2 mill. kroner i 2014.

Styret foreslår å disponere resultatet slik: 130,6 mill. kroner avsettes til konsernbidrag, 13,2 mill. kroner overføres til risikoutjevningfond og 291,4 mill. kroner overføres til annen opptjent egenkapital.

UTSIKTENE FOR ÅR 2015

Økt fokus på pensjon forventes å gi langsiktig vekst i markedet for både trygghetsprodukter og pensjonssparing. Et helhetlig forsikringstilbud og samarbeidet med LO og SpareBank 1 bankenes distribusjonsnett, gir et godt utgangspunkt for fortsatt økt forretningsvolum.

Kundenes bruk av digitale løsninger øker vesentlig. SpareBank 1 Forsikring har fullautomatiserte løsninger for sine hovedprodukter. Det er stort fokus på å sikre gode kundeopplevelser gjennom løsninger som er enkle, gjenkjennbare på tvers av flater (mobil, brett, PC) og tilpasset kundens forskjellige behov.

SpareBank 1 Forsikring er markedsleder med flest antall kunder innen individuell risikoforsikring. Det er fortsatt et udekket behov i markedet og selskapet forventer ytterligere lønnsom vekst. Nye kjønnsnøytrale tariffer ble utviklet og er gjort gjeldende fra 1. desember 2014 for nye forsikringer i samsvar med nye europeiske krav. Yrke og utdanning er innført som nye tariffkriterier i stedet for kjønn.

Et nytt tjenestepensjonsprodukt (hybridpensjon) ble innført fra 1. januar 2014 og kommer i tillegg til ytelsespensjon og innskuddspensjon. Hybridpensjonen har både noen av egenskapene til ytelsespensjon (dødelighetsarv og avkastningsgaranti) og egenskapene til innskuddspensjon (innbetaling i prosent av lønn). SpareBank 1 Forsikring begynte å tilby produktet fra 1. januar 2015 og den første avtalen ble inngått i februar.

Levealderen i Norge øker mer enn forventet, og for produktene ytelsespensjon og fripoliser, der alderspensjonen er beregnet ut fra forventet levealder fremover, er det derfor behov for økte avsetninger. Finanstilsynet har fastsatt nytt dødelighetsgrunnlag med virkning fra 1. januar 2014. I løpet av de siste fire årene har selskapet dekket hele oppreserveringsbehovet og eierbidraget for ytelsespensjon og omlag 56 % av kravet for fripoliser. Selskapet forventer å kunne oppreservere det resterende i løpet av de 6 år som myndighetene tillater uten vesentlig ekstra kapitalbidrag fra selskapet utover de 20 % som myndighetene krever.

Det har kommet forslag til endret kollektiv uførepensjon. Det er ventet at regelverket er fastsatt i løpet av 1. kvartal 2015. Ikrafttredelse antas å bli 1. juli 2015 eller 1. januar 2016. Fripoliser har kunnet gå over til investeringsvalg fra 1. september 2014, forutsatt at fripolisen er fullt oppreservert for økt levealder. Selskapet tilbyr foreløpig ikke produktet, men vurderer å gjøre det på sikt.

Maksimal årlig garantert avkastning for nye avtaler og for nye innbetalinger til ytelsespensjon er redusert fra 2,5 % til 2,0 % fra 1. januar 2015. Dette gir en økning i premien for ytelsespensjon på 10-15 %, og kommer i tillegg til en tilsvarende økning ved av premien som følge av nye økte levealdersforutsetninger fra 1. januar 2014. Det forventes at disse premieøkningene fra 2015 sammen med økte pensjonskostnader som følge av lavere rente, vil føre til raskere omdanning fra ytelsespensjon til innskuddspensjon eller hybridpensjon.

SpareBank 1 Forsikring anses å være godt posisjonert i forhold til det framtidige pensjonsmarkedet der økte kapitalkrav ved Solvens II vil bli innført fra 1. januar 2016. Selskapet har gode resultater fra rene risikoprodukter og det er fokus på lønnsomhet i selskapet. Gjennom den kapitalforvaltningsstrategien som er fulgt sikter selskapet mot å gi langsiktig stabil avkastning til kunder og eier. Det forventes at selskapet vil kunne håndtere overgangen til nye kapitalkrav på en tilfredsstillende måte.

Samlet organiseringen av all forsikringsvirksomhet for livs- og skadeforsikring øker konkurransekraften, bidrar til mer effektive prosesser og gir grunnlag for ytterligere resultatforbedring. Den videre strategien vil fokusere på lønnsom vekst innen innskuddspensjon, det nye tjenestepensjonsproduktet og rene risikoforsikringer.

Styret takker samtlige medarbeidere i selskapet og ansatte i bankene for god innsats i 2014.

Oslo, 5. mars 2015

Styret i Sparebank 1 Forsikring AS

Kirsten Idebøen
Styreleder

Bjørn Engaas

Joachim Høegh-Krohn

Helge Nordahl

Wenche Seljeseth

Gerd Kristiansen

Pia Sandberg

Geir Hjeltnes

Turid Grotmoll
Adm. direktør

Styrende organer i SpareBank 1 Forsikring AS

STYRET

Kirsten Idebøen	Medlem/styreleder
Bjørn Engaas	Medlem
Joachim Høegh-Krohn	Medlem
Helge Nordahl	Medlem
Wenche Seljeseth	Medlem
Gerd Kristiansen	Medlem
Pia Sandberg	Medlem/ansattrepresentant
Geir Hjelkerud	Medlem/ansattrepresentant
Erna Hagensen	Varamedlem
Sigurd Aune	Varamedlem
Alexander Engø-Enersen	Varamedlem
Amund Stana	Varamedlem

KONTROLLKOMITÈ

Knut Ro	Leder
Dag Nafstad	Nestleder
Rolf Røkke	Medlem
Ivar Listerud	Medlem
Vigdis Wiik Jacobsen	Medlem

REPRESENTANTSKAP

Ingvald Løyning
Kjell Bjordal
Kjell Olav Pettersen
Siri Strømmevold
Ellen Stensrud
Kristian Eidesvik
Øyvind Aske
Haakon Tronrud
Arne Henning Falkenhaus
Kyrre Elvegård
Kjersti Andresen
Nina Klaveness Ek
Anders Drage

Årsregnskap og noter for 2014

SpareBank 1 Forsikring AS

RESULTATREGNSKAP

NOK 1 000		Noter	2014	2013
1.1	Forfalte premier, brutto	7	4 038 580	3 859 825
1.2	Avgitte gjenforsikringspremier		-186 903	-187 832
1.3	Overføring av premiereserve fra andre forsikringselskaper	10	495 924	519 085
1	Sum premieinntekter for egen regning		4 347 601	4 191 078
2.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	17	292 661	203 226
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		450 450	451 521
2.4	Verdiendringer på investeringer		533 193	393 562
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		27 133	318 015
2	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	8	1 303 437	1 366 324
3.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		134 095	115 546
3.4	Verdiendringer på investeringer		842 356	1 452 137
3.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		491 315	198 326
3	sum netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	8	1 467 766	1 766 009
4	Andre forsikringsrelaterte inntekter		81 130	70 108
5.1.1	Utbetalte erstatninger, brutto		-1 947 933	-1 911 696
5.1.2	-Gjenforsikringsandel av utbetalte erstatninger		98 563	94 821
5.1	Utbetalte erstatninger		-1 849 370	-1 816 875
5.2.1	Endring i erstatningsavsetninger, brutto		-228 375	-258 100
5.2.2	-Endring av gjenforsikringsandel av erstatningsavsetninger		83 813	19 914
5.2	Endring i erstatningsavsetninger		-144 562	-238 186
5.3	Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreserve til andre forsikringselskaper	10	-488 728	-681 780
5	Sum erstatninger for egen regning	9	-2 482 660	-2 736 841
6.1.1	Til/fra premiereserve, brutto		-140 075	-544 093
6.1.2	-Endring i gjenforsikringsandel av premiereserven		530	2 271
6.1	Endring i premiereserve		-139 545	-541 822
6.2	Endring i tilleggsavsetninger		-161 820	-53 252
6.3	Endring i kursreguleringsfond		-533 193	-393 562
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-6 705	-6 107
6.5	Endring i tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		4 695	-4 389
6.6	Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringselskaper	10	252	6 414
6	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-836 316	-992 718
7.1	Endring i premiereserven		-2 453 439	-2 259 268
7.3	Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		-33 327	-37 510
7	Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - særskilt investeringsportefølje		-2 486 766	-2 296 778
8.1	Overskudd på avkastningsresultatet		-33 082	-53 393
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-42 831	-20 160
8.3	Annen tilordning av overskudd		-53 795	-
8	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		-129 708	-73 553
9.1	Forvaltningskostnader		-20 073	-21 165
9.2	Salgskostnader	13	-354 426	-330 511
9.4	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader (inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring)	11	-500 870	-484 747
9.5	- Gjenforsikringsprovisjoner og gevinstandeler		17 080	61 089
9	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-858 289	-775 334
10	Andre forsikringsrelaterte kostnader		-59 951	-48 070
11	Resultat av teknisk regnskap	14	346 244	470 225

NOK 1 000		Noter	2014	2013
12.1	Inntekter fra investeringer i datterforetak (eiendomsselskap)	17	58 005	37 907
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		100 901	97 537
12.4	Verdiendringer på investeringer		24 752	1 719
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		15 486	-3 808
12	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	8	199 144	133 355
13	Andre inntekter		72 106	17 700
14.1	Forvaltningskostnader		-1 619	-2 080
14.2	Andre kostnader		-5 910	-41 162
14	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-7 529	-43 242
15	Resultat av ikke-teknisk regnskap		263 721	107 813
16	Resultat før skattekostnad		609 965	578 038
17	Skattekostnader	15	-98 529	-93 115
18	Resultat før andre resultatkomponenter		511 436	484 923
19.3	Aktuarielle gevinster og tap på ytelsesbaserte pensjonsordninger - ytelser til ansatte		-104 523	60 320
19.5	Gevinster og tap på finansielle eiendeler tilgjengelig for salg		20	32
19.9	Skatt på andre resultatkomponenter	15	28 221	-16 890
19	Andre resultatkomponenter		-76 282	43 462
22	Totalresultat		435 154	528 385

BALANSE- EIENDELER

NOK 1 000		Noter	31.12.14	31.12.13
1.2	Andre immaterielle eiendeler		190 695	213 103
1	SUM IMMATERIELLE EIENDELER	16	190 695	213 103
2.1.1	Investeringseiendommer	17	204	196
2.1	Bygninger og andre faste eiendommer		204	196
2.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	17	678 011	635 665
2.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		678 011	635 665
2.3.1	Investeringer som holdes til forfall	18,21	272 380	281 304
2.3.2	Utlån og fordringer	18,22	378 523	272 587
2.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		650 903	553 891
2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	18,19,23	1 318	1 298
2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	18,19,20	2 727 940	2 408 400
2.4.5	Andre finansielle eiendeler	18,19,20	27 568	4 885
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		2 756 826	2 414 583
2	SUM INVESTERINGER		4 085 944	3 604 335
4.1	Fordringer i forbindelse med direkte forretninger		40 904	64 482
4.3	Andre fordringer	26	269 582	17 032
4	SUM FORDRINGER		310 486	81 514
5.2	Kasse, bank		172 987	232 417
5.4	Andre eiendeler betegnet etter sin art		-	1 351
5	SUM ANDRE EIENDELER		172 987	233 768
6.3	Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		4 727	2 486
6	SUM FORSKUDDSBETALTE KOSTNADER OG OPPTJENTE IKKE MOTTATTE INNTEKTER		4 727	2 486
	SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		4 764 839	4 135 206
7.1.1	Investeringseiendommer	17	1 030	1 037
7.1	Bygninger og andre faste eiendommer		1 030	1 037
7.2.1	Aksjer og andeler i datterforetak (eiendomsselskap)	17	3 426 170	3 357 205
7.2	Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak		3 426 170	3 357 205
7.3.1	Investeringer som holdes til forfall	18,21	2 808 650	2 981 721
7.3.2	Utlån og fordringer	18,22	2 757 333	1 995 275
7.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		5 565 983	4 976 996
7.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	18,19,20	2 493 548	2 457 870
7.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	18,19,20	7 658 992	7 353 540
7.4.4	Finansielle derivater	18,19,20	-	2 216
7.4.5	Andre finansielle eiendeler	18,19,20	58 326	57 723
7.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		10 210 866	9 871 349
7	SUM INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN		19 204 049	18 206 587
7A	GJENFORSIKRINGSANDEL AV FORSIKRINGSFORPLIKTELSE I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN		319 914	235 571
8.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	18,19,20	7 233 561	5 764 314
8.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkast.	18,19,20	5 765 506	4 728 247
8.4.5	Andre finansielle eiendeler	18,19,20	36 276	28 424
8.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		13 035 343	10 520 985
8	SUM INVESTERINGER I INVESTERINGSVALGPORTEFØLJEN		13 035 343	10 520 985
	SUM EIENDELER		37 324 145	33 098 349

BALANSE- EGENKAPITAL OG GJELD

NOK 1 000		Noter	31.12.14	31.12.13
EGENKAPITAL OG GJELD				
9.1	Selskapskapital		348 400	348 400
9.2	Overkurs		481 500	481 500
9.4	Annen innskutt egenkapital		1 242 876	1 242 876
9	SUM INNSKUTT EGENKAPITAL	27	2 072 776	2 072 776
10.1.3	Risikoutjevningfond		59 218	46 019
10.1	Sum Fond		59 218	46 019
10.2	Annen opptjent egenkapital		1 045 479	754 070
10	SUM OPPTJENT EGENKAPITAL	27	1 104 697	800 089
11.4	Fondsobligasjoner		200 000	200 000
11	SUM ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	30	200 000	200 000
12.1	Premiereserve		14 413 526	14 223 931
12.2	Tilleggsavsetninger		659 847	432 408
12.3	Kursreguleringsfond		1 516 771	983 578
12.4	Erstatningsavsetning		2 212 149	2 028 562
12.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		409 981	468 540
12.6	Andre tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten		59 669	64 363
12	SUM FORSIKRINGSFORPLIKTELSE I LIVSFORSIKRING - KONTRAKTSFASTSATTE FORPLIKTELSE	31,32	19 271 943	18 201 382
13.1	Premiereserve		12 718 800	10 273 793
13.4	Erstatningsavsetning		162 615	117 826
13.5	Premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		309 020	272 985
13	SUM FORSIKRINGSFORPLIKTELSE I LIVSFORSIKRING - SÆRSKILT INVESTERINGSPORTEFØLJE	32	13 190 435	10 664 604
14.1	Pensjonsforpliktelser og lignende	11	186 388	127 300
14.2.1	Forpliktelser ved periodeskatt		-	986
14.2.2	Forpliktelser ved utsatt skatt		355 691	288 423
14.2	Forpliktelser ved skatt	15	355 691	289 409
14	SUM AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE		542 079	416 709
15	PREMIEDEPOT FRA GJENFORSIKRINGSSLSKAPER		193 838	152 312
16.1	Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring		161 741	70 144
16.2	Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring		22 554	19 484
16.4	Finansielle derivater	18,19,20	35 813	102 625
16.5	Andre forpliktelser	34	342 455	252 458
16	SUM FORPLIKTELSE		562 563	444 711
17.2	Andre påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		185 814	145 766
17	SUM PÅLØPTE KOSTNADER OG MOTTATTE, IKKE OPPTJENTE INNTEKTER		185 814	145 766
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			37 324 145	33 098 349

Oslo, 5. mars 2015

Styret i SpareBank 1 Forsikring AS

 Kirsten Idebøen
 Styreleder

 Bjørn Engaas

 Joachim Høegh-Krohn

 Helge Nordahl

 Wenche Seljeseth

 Gerd Kristiansen

 Pia Sandberg

 Geir Hjeltnes

 Turid Grotholl
 Adm. direktør

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

NOK 1 000	2014	2013
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Resultat av ordinær virksomhet før skattekostnad	609 965	578 038
Andel av resultat fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet regnskapsført etter egenkapitalmetoden	-124 973	-252 856
Avskrivninger og nedskrivninger	42 369	22 920
Verdiregulering investeringseiendommer	-132 494	11 313
Verdiendring av verdipapirer til virkelig verdi	-1 401 540	-1 841 056
Netto renteinntekter/rentekostnader	-536 129	-415 685
Betalte rentekostnader	-5 854	-6 011
Mottatte renteinntekter	518 418	422 441
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger i pensjonsordninger	-45 435	120 119
Periodens betalte skatter	-8 426	-12 452
Økning fordring på reassurandør	-84 343	-22 934
Endring i forsikringstekniske avsetninger	3 596 392	3 565 852
Endring i andre tidsavgrensingsposter	169 710	148 432
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 597 660	2 318 120
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Tilgang av verdipapirer til virkelig verdi	-9 093 193	-8 162 804
Vederlag ved avhending av verdipapirer til virkelig verdi	7 282 372	6 578 802
Tilgang av verdipapirer som holdes til forfall	-1 008 106	-875 253
Vederlag av avhending av verdipapirer som holdes til forfall	323 345	537 680
Vederlag av avhending av verdipapirer tilgjengelig for salg	-	-
Tilgang immaterielle eiendeler	-19 960	-70 762
Innbetaling på lån til kunder	-	-
Tilgang investeringseiendommer	-	-9 210
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 515 542	-2 001 547
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Utbetaling av utbytte / konsernbidrag	-156 572	-182 212
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-156 572	-182 212
Netto kontantstrøm for perioden	-74 454	134 361
Konter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	289 816	155 455
Konter og bankinnskudd ved periodens slutt	215 362	289 816

ENDRING I EGENKAPITAL

NOK 1 000	Innskutt egenkapital	Overkurs	Annen innskutt egenkapital	Risiko-utjevning-fond	Annen opptjent egenkapital	Reassurans-avsetning	Total egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2013	348 400	481 500	1 242 876	46 019	748 788	5 282	2 872 865
Resultat før andre resultatkomponenter					511 436		511 436
Estimatavvik pensjonskostnader					-104 523		-104 523
Verdiendring eiendeler tilgjengelig for salg					20		20
Skatt på andre resultatkomponenter					28 221		28 221
Totalresultat					435 154		435 154
Poster ført direkte mot EK:							
Avsatt til risikoutjevning-fond				13 199	-13 199		-
Endring i reassurans-avsetning	-	-	-	-	275	-275	-
Sum inntekter og kostnader for perioden	-	-	-	13 199	-12 924	-275	-
Egenkapitaltransaksjoner med eier:							
Avsatt til konsernbidrag	-	-	-	-	-130 546	-	-130 546
Egenkapital pr. 31.12.2014	348 400	481 500	1 242 876	59 218	1 040 472	5 007	3 177 473

NOTER TIL REGNSKAPET

NOTE 1 - REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Selskapet er underlagt "Lov om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv (forsikringsvirksomhetsloven)" av 10. juni 2005. Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapsloven av 17. juli 1998, "Forskrift om årsregnskap mm. for forsikringsselskaper", fastsatt av Finansdepartementet 16. desember 1998 med siste endringer 3. november 2014, samt god regnskapsskikk. I henhold til årsregnskapsforskriften er selskapsregnskapet utarbeidet i samsvar med forskrifter om internasjonale regnskapsstandarder med mindre annet følger av forskriften. Adgangen etter årsregnskapsforskriften § 3-11 om å fravike enkelte bestemmelser i de internasjonale standardene etter forskrift om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder (forenklingsforskriften) § 3-1 nr. 1 til 3 og § 3-2 nr. 1 og nr. 9, er benyttet.

De fleste bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven trådte i kraft den 1. januar 2008. Vesentlige endringer i loven var at prising skal skje i forkant og at det ble nye krav til oppsplitting av prisen på de ulike elementer i tariffen. Rentegaranti skal prises særskilt. Den nye loven resulterte i flere overskuddsregimer enn tidligere. Kollektiv pensjon og nye individuelle produkter følger ny overskuddsmodell, mens fripoliser følger modifisert overskuddsmodell. Individuelle sparekontrakter inngått før 2008 kan følge gammel overskuddsdeling. Ettårige risikoprodukter er uten rett til overskudd, men kundene får/belastes avkastningen i produkter med investeringsvalg.

Regnskapet er utarbeidet etter historisk kost prinsippet, med unntak av investeringseiendommer, bygninger og finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi.

INDELING AV FORVALTNINGSKAPITALEN

Selskapets forvaltningskapital er delt inn i selskapsporteføljen, kollektivporteføljen og investeringsvalgporteføljen.

- Kollektivporteføljen:

Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetningene til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser. I henhold til forsikringsvirksomhetsloven er erstatningsavsetninger i tilknytning til forsikringer hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje forvaltet i kollektivporteføljen. Risikoutjevningfondet er forvaltet i kollektivporteføljen i henhold til forsikringsvirksomhetsloven til tross for at det i henhold til årsregnskapsforskriften er klassifisert som egenkapital.

Selskapet har etablert tre kollektivporteføljer. Finansielle eiendeler knyttet til bestanden av individuelle forsikringer solgt før 1. januar 2008, det vil si før den nye loven trådte i kraft, og midlene knyttet til fripoliser forvaltes i to adskilte kollektivporteføljer. I den ordinære kollektivporteføljen forvaltes midlene til andre produkter med kontraktsfastsatte forpliktelser.

- Investeringsvalgporteføljen:

Investeringsvalgporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringsmessige avsetningene til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje.

- Selskapsporteføljen:

Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital og annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. I henhold til oppstillingsplanen i årsregnskapsforskriften er fordringer i forbindelse med direkte forsikringer innplassert i selskapsporteføljen til tross for at de inngår i midler til dekning av forsikringsforpliktelser.

VERDIPAPIRER OG DERIVATER

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når selskapet blir part i eiendelens kontraktsmessige betingelser. Alminnelig kjøp og salg av finansielle eiendeler er regnskapsført på transaksjonsdagen. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige

rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når selskapet overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemulighet knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Selskapet klassifiserer verdipapirer i en av følgende kategorier:

- til virkelig verdi over resultatet
- eiendeler tilgjengelig for salg
- utlån og fordringer
- investeringer holdt til forfall

Klassifiseringen avhenger av hensikten med eiendelen. Finansielle eiendeler blir klassifisert ved anskaffelsen.

Finansielle eiendeler som føres til virkelig verdi over resultatet regnskapsføres ved anskaffelsen til virkelig verdi, og transaksjonskostnader resultatføres. Alle finansielle eiendeler som ikke regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet balanseføres første gang til virkelig verdi, med tillegg av transaksjonskostnader. Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg og finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet vurderes til virkelig verdi etter førstegangs balanseføring. Eiendeler klassifisert som utlån og fordringer og investeringer holdt til forfall regnskapsføres til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

Virkelig verdi av børsnoterte investeringer er basert på gjeldende kjøpskurs. Hvis markedet for verdipapiret ikke er aktivt (eller hvis det gjelder et verdipapir som ikke er børsnotert) bruker selskapet verdsettelsesteknikker for å fastsette den virkelige verdien. Disse omfatter nylig gjennomførte transaksjoner til markedsvilkår, henvisning til andre instrumenter som i vesentlig grad er like, og bruk av diskontert kontantstrømsanalyse og opsjonsmodeller. Teknikkene vektlegger markedsinformasjon i størst mulig grad og i minst mulig grad selskaps spesifikk informasjon.

- Verdipapirer og derivater til virkelig verdi over resultatet:

Denne kategorien har to underkategorier; finansielle eiendeler holdt for handelsformål og finansielle eiendeler ledelsen har øremerket til denne kategorien (fair value option). Alle finansielle eiendeler kan øremerkes til virkelig verdi over resultatet dersom

- klassifiseringen reduserer mismatch i måling eller innregning som ellers ville ha oppstått som følge av ulike regler for måling av eiendeler og forpliktelser
- de finansielle eiendelen inngår i en portefølje som løpende måles og rapporteres til virkelig verdi

I tråd med styrets investeringsstrategi har man etablert en investeringsportefølje som er øremerket til virkelig verdi ved førstegangsinnregning. Porteføljen styres løpende og verdsettes til virkelig verdi. Status på virkelig verdi rapporteres jevnlig til ledelsen og styret.

Porteføljen *holdt til handelsformål* består av finansielle eiendeler anskaffet før etableringen av investeringsporteføljen øremerket til virkelig verdi over resultatet.

Gevinst eller tap fra endringer i virkelig verdi av eiendeler klassifisert som "finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet", inkludert utbytte, medtas i resultatregnskapet under "Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, investeringsvalgporteføljen eller selskapsporteføljen" i den perioden de oppstår.

- Verdipapirer tilgjengelig for salg

Verdipapirer tilgjengelig for salg er ikke-derivative finansielle eiendeler selskapet velger å plassere i denne kategorien eller som ikke er klassifisert i noen annen kategori. Verdipapirer som er klassifisert i denne kategorien, måles til virkelig verdi. Verdiendringer føres over andre resultatkomponenter. Selskapet har en helt ubetydelig post klassifisert i denne kategorien.

- Utlån og fordringer

Verdipapirer klassifisert som utlån og fordringer er ikke-derivative finansielle eiendeler med betalinger som er faste eller lar seg fastsette, og som ikke blir notert i et aktivt marked, unntatt de som selskapet har klassifisert til virkelig verdi over resultatet. Utlån og fordringer regnskapsføres til amortisert kost etter effektiv rente-metode.

Selskapet har klassifisert investeringer i "collateralized debt obligations" (CDO) og aksjeindekserte obligasjoner til "utlån og fordringer" fordi det ikke er et aktivt marked for disse verdipapirene. Derivatdelen er dekomponert og klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Virkelig verdi er satt lik amortisert kost for hovedstolen til CDO'er som inngår i utlån og fordringer fordi avvik i forhold til virkelig verdi på CDO'ene er presentert som finansielt derivat.

- Investeringer som holdes til forfall

Investeringer som holdes til forfall er ikke-derivative finansielle eiendeler notert i et aktivt marked, med betalinger som er faste eller lar seg fastsette og faste forfall som selskapet har intensjon om å holde til forfall. Disse obligasjonene måles til amortisert kost etter effektiv rente-metode.

- Derivater

Finansielle derivater inngår som en integrert del av forvaltningen av aksje- og obligasjonsporteføljen for å oppnå den ønskede avkastnings- og risikoprofil. Sikringsbokføring gjennomføres ikke, selv om man foretar økonomisk sikring.

Derivatene består av valuta- og renteinstrumenter. Derivater føres til virkelig verdi over resultatet på dato hvor kjøp av derivatet er inngått.

- Virkelig verdi

Virkelig verdi er det beløpet den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilke grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelse av instrumentene.

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

Amortisert kost

Amortisert kost er definert som det beløp eiendelen ble målt til ved førstegangsinregning minus betalinger mellom partene pluss effektive renter minus eventuell nedskrivning. Effektiv rente er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontantstrømmer over eiendelens forventede levetid.

-Verdifall på finansielle eiendeler målt til amortisert kost

For finansielle eiendeler målt til amortisert kost vurderes det hver balansedag om det finnes objektive bevis på verdifall. Slike objektive bevis kan være informasjon om betalingsvansker hos utsteder som indikerer en reduksjon i framtidige kontantstrømmer. Det blir først vurdert om det foreligger objektive indikasjoner for vesentlige eiendeler enkeltvis. Dersom det ikke blir innregnet verdifall for eiendelen blir den vurdert på nytt i en gruppe av eiendeler som har tilsvarende kredittrisiko. Dersom det foreligger objektive bevis for at et verdifall har inntrådt, beregnes tapet til forskjellen mellom bokført verdi og nåverdien av forventede framtidige kontantstrømmer. Tap ved verdifall reverseres dersom reverseringen objektivt kan knyttes til en hendelse som finner sted etter at tapet ble innregnet.

Det er pr 31.12.2014 ikke funnet objektive bevis på verdifall for eiendeler som ikke måles til virkelig verdi.

VALUTA

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter valutakurs på balansedagen. Relaterte gevinster og tap ved omregning er innregnet i resultatet.

Hoveddelen av eiendeler i utenlandsk valuta er sikret med valutaterminforretninger. Ved realisasjon av valutaterminforretningene resultatføres gevinst og tap.

INVESTERING I EIENDOMSELSKAPER

SpareBank 1 Forsikring AS har eiendomsplasseringer gjennom investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper. Aksjer i datterselskaper og tilknyttede selskaper er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Regnskapene til disse selskapene er omarbeidet i samsvar med de prinsipper som selskapsregnskapet til SpareBank 1 Forsikring AS er utarbeidet etter.

Eiendommene i datterselskapene og de tilknyttede selskapene vurderes til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi det beløp en eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold. Selskapet benytter i en intern verdsettelsesmodell for å beregne virkelig verdi av eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede framtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrømmen inklusive sluttverdien inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver eiendom. Beregningen av virkelig verdi oppdateres ved hver regnskapsavslutning. Leieinntekter, driftskostnader og effekten av verdiendringer knyttet til eiendommene vises i note.

Parallelt med intern verddivurdering blir det for kontrollformål utført ekstern verddivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år.

I forbindelse med verddivurderingen er effekten av latent skatt beregnet utenom verddivurderingsmodellen. Latent skatt oppstår som følge av aksjeeie og ikke direkte eie. Den latente skatten i selskapene medfører ofte en rabatt i forhold til eiendomsverdien ved omsetning av slike selskap. Latent skatt er beregnet med 7 % av differansen mellom virkelig verdi og skattemessig verdi, redusert med bokført utsatt skatt i selskapsregnskapene for eiendommene. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Nettoeffekten er behandlet som nedskrivning av verdien av aksjene i eiendomsselskapene.

IMMATERIELLE EIENDELER

Standard IKT-programvare som oppfyller kriteriene for balanseføring føres til anskaffelseskost (inkludert utgifter til å få programmene operative), og avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Utgifter til vedlikehold av programvare kostnadsføres etter hvert som de påløper. Utgifter direkte forbundet med utvikling av identifiserbar og unik programvare som eies av selskapet, blir balanseført som en immateriell eiendel når følgende kriterier er oppfylt:

- det er teknisk mulig å ferdigstille programvaren slik at den vil være tilgjengelig for bruk
- ledelsen har til hensikt å ferdigstille programvaren og bruke eller selge den
- det er mulig å bruke eller selge programvaren
- det kan påvises hvordan programvaren vil generere sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler
- tilstrekkelige tekniske, finansielle eller andre ressurser er tilgjengelig for å ferdigstille og ta i bruk eller selge programvaren
- utgiftene kan måles pålitelig

Direkte utgifter omfatter personalkostnader for programutviklingspersonell og en andel av direkte tilhørende faste kostnader. Andre utviklingsutgifter som ikke oppfyller disse kriteriene blir kostnadsført etter hvert som de påløper. Utviklingsutgifter som er kostnadsført kan ikke balanseføres som en eiendel i senere perioder. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid fra tidspunktet programvaren er tilgjengelig for bruk.

Immaterielle eiendeler vurderes årlig for å sikre at avskrivningsperioden som brukes er i samsvar med utnyttbar levetid. Ved verdifall foretas nedskrivninger.

FORDRINGER PÅ FORETAK I SAMME KONSERN

Fordringer på foretak i samme konsern er ført opp til pålydende. SpareBank 1 Forsikring AS har ingen fordringer på eller gjeld til SpareBank 1 Gruppen AS eller datterselskaper utover det som følger av løpende forretningsmessige transaksjoner.

KOSTNADSFORDELING MELLOM SØSTERSELSKAP

Etter at eier i 2012 besluttet å integrere datterselskapene SpareBank 1 Forsikring AS, og SpareBank 1 Skadeforsikring AS, har SpareBank 1 Skadeforsikring AS utkontraktert store deler av sin virksomhet til SpareBank 1 Forsikring AS. SpareBank 1 Skadeforsikring AS kjøper tjenester fra SpareBank 1 Forsikring AS. Kostnadene til SpareBank 1 Forsikring AS ved utførelsen av leveransene fordeles til SpareBank 1 Skadeforsikring AS etter fordelingsnøkler. Fordelingsnøkler gjennomgås årlig.

SKATT

Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Beregnet skattekostnad knyttet til andre resultatkomponenter blir ført under andre resultatkomponenter.

Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser, når det er sannsynlig at det vil foreligge fremtidig skattbar inntekt, og at midlertidige forskjeller kan trekkes fra i denne inntekten. Utsatt skatt fastsettes ved bruk av skattesatser og skattelover som er vedtatt eller i det alt vesentlige er vedtatt på balansedagen, og som antas å skulle benyttes når den utsatte skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten gjøres opp.

Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater fra selskapets egen virksomhet som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Ved vurdering av sannsynlighet vil historisk inntjening og forventede fremtidige marginer bli lagt til grunn.

Aksjerelaterte inntekter fra eiendeler som forvaltes i selskapets kollektiv- og investeringsvalgporteføljer er ikke omfattet av fritaksmetoden. Det er innført et sjablong-gradrag som skal tilsvare disse inntektenes forholdsmessige andel av overskuddet som tilordnes selskapet, slik at unntaket fra fritaksmetoden ikke får effekt for denne delen av de aksjerelaterte inntektene.

Det er ikke beregnet utsatt skatt knyttet til verdiendring av eiendommer eid i egne selskaper for den delen som er knyttet til selskapsporteføljen eller som vil omfattes av sjablonggradraget. Realisasjon av eiendommene vil i praksis være salg av aksjer. Eventuelle gevinster eller tap ved realisasjon av aksjer tilhørende selskapsporteføljen vil ikke være skattepliktig som følge av fritaksmetoden, og det er selskapets oppfatning at regnskapet gir best informasjonsverdi når utsatt skatt ikke oppføres på slike verdiendringer.

PENSJONSORDNINGER

Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. Selskapets kollektive pensjonsordninger er plassert i SpareBank 1 Forsikring AS.

En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor selskapet betaler faste bidrag til forsikringsselskapet. Det har ingen juridisk eller annen forpliktelse til å betale ytterligere tilskudd. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i takt med at de forfaller.

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Selskapets kollektive ytelsesbaserte ordning sikrer medlemmene en pensjon på 70 % av sluttlønn opp til 12G fram til 77 år med etterfølgende avtrapping. Lønn utover 12G er sikret gjennom en innskuddsbasert ordning. Den ytelsesbaserte ordningen ble lukket for nyansatte etter 1. mai 2005.

I tillegg kommer forpliktelser som følger av Avtalefestet Pensjon (AFP) og enkelte særskilte avtaler om førtidspensjoner og tilleggspensjoner. I den gamle AFP-avsetningen ligger kun en avsetning for tidligere ansatte mellom 65 år og 67 år som i dag er AFP-pensjonister. Den gamle -ordningen vil være helt utfaset i løpet av år 2015.

Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte fremtidige utbetalinger med en diskonteringsrente med utgangspunkt i renten på en obligasjon utstedt av et selskap med høy kredittverdighet, OMF renten (Obligasjoner med fortrinnsrett) da dette markedet anses dypt nok. OMF renten skal ha tilnærmet den samme løpetiden som den relaterte pensjonsforpliktelsen. Bruk av foretaksobligasjon som diskonteringsrente krever at det finnes foretaksobligasjoner med lang løpetid, høy kvalitet, i samme valuta, og at det er et dypt marked for slike obligasjoner. Markedsaktører har fremholdt at OMF markedet er tilstrekkelig dypt, og at prisingen i markedet er pålitelig. Analyser utført eksempelvis av aktører som Gabler Wassum, samt våre eierbankers egne analyser hensyntatt rentebytteavtaler underbygger at det finnes et dypt og likvid marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, konsentrert til OMF. Det norske markedet for OMF har blitt mer velutviklet etter finanskrisen, og har høy kredittrating. Selskapet har derfor valgt å legge til grunn OMF renten som diskonteringsrente for beregning av pensjonsforpliktelsen. Gjenværende gjennomsnittlig opptjeningsstid for medlemmene av ytelsesplanen i SpareBank 1 Forsikring AS er beregnet til ca. 8 år.

Selskapet benytter en ny levetidstabell K 2013 BE utarbeidet av aktuarfirmaet EIKOS. Denne tabellen er sterkere enn K2013, men svakere enn den fra Finanstilsynet, K2013 FT. Aktuarielle gevinster og tap (estimatavvik) som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene blir regnskapsført under andre resultatkomponenter i den perioden de oppstår.

Endringer i pensjonsplanens ytelser resultatføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet, med mindre rettighetene etter den nye pensjonsplanen er betinget av at arbeidstakeren blir værende i tjeneste i en spesifisert tidsperiode (opptjeningsperioden). I dette tilfellet amortiseres kostnaden knyttet til endret ytelse lineært over opptjeningsperioden.

Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011 eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Den nye AFP-ordningen legger opp til at bedriften skal betale en samlet premie med utgangspunkt i årslønn til arbeidstakeren. Premien beregnes med utgangspunkt i en fast prosent av årslønn mellom 1 og 7,1 ganger gjennomsnittlig grunnbeløp. Årspremiesatsen for 2014 utgjør 2,2 %. Det skal ikke betales premie for arbeidstakere etter det året de fyller 61 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget. Ny ordning finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 dekkes av arbeidsgiver.

SLUTTVEDERLAG

Sluttvederlag blir betalt når ansettelsesforhold avsluttes av selskapet før det normale tidspunktet for pensjonering eller når en ansatt frivillig aksepterer å slutte mot et slikt vederlag. Selskapet regnskapsfører sluttvederlag når det beviselig er forpliktet til enten å avslutte arbeidsforholdet til dagens arbeidstakere i henhold til en formell, detaljert plan som selskapet ikke kan trekke tilbake, eller til å gi sluttvederlag som følge av et tilbud som er gitt for å oppfordre til frivillig avgang.

EGENKAPITAL

Egenkapital består av innskutt egenkapital som aksjekapital og overkurs, og opptjent egenkapital inkludert risikoutjevningfond.

RISIKOUTJEVNINGSFOND

Risikoutjevningfondet har som formål å absorbere svingninger i risikoresultatet over tid. Avsetningen anses ikke å være knyttet til selskapets forsikringsrisiko for eksisterende eller fremtidige kunder og klassifiseres som opptjent egenkapital.

ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. Tidsbegrenset ansvarlig lån kan telle med et beløp på inntil 50 % av kjernekapitalen ved beregning av kapitaldekningen, mens evigvarende ansvarlige lån kan telle med et beløp på inntil 100 % av kjernekapitalen. Ansvarlig lånekapital blir oppført til nominelle verdier. SpareBank 1 Forsikring AS har ved utløpet av 2014 ingen slike ansvarlige lån.

En fondsobligasjon er en obligasjon med pålydende rente, og hvor SpareBank 1 Forsikring AS ikke har plikt til å betale ut renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjon er godkjent som et element i kjernekapitalen innen en ramme på 15 prosent av samlet kjernekapital. Finanstilsynet kan kreve at fondsobligasjonene skrives ned proporsjonalt med egenkapitalen dersom SpareBank 1 Forsikrings kjernekapitaldekning faller under 5 prosent eller samlet kapitaldekning faller under 6 prosent. Nedskrevne beløp på fondsobligasjonene skal være skrevet opp før det kan utbetales utbytte til aksjonærene eller egenkapitalen skrives opp. Fondsobligasjoner er ansvarlig lånekapital og er oppført til nominelle verdier.

FORSIKRINGSMESSIGE AVSETNINGER

Selskapets produkter er alle klassifisert som forsikringskontrakter.

Forsikringskontrakter skal vurderes etter IFRS 4. Standarden inneholder ikke spesifikke vurderingsregler utover enkelte mindre forhold. Det tillates anvendelse av regnskapsprinsipper som den enkelte regnskapspliktige har anvendt i tidligere årsregnskap under forutsetning av at de norske reglene om forsikringsmessige avsetningene er tilstrekkelige. For å dokumentere dette må selskapet gjennomføre en tilstrekkelighetstest. SpareBank 1 Forsikring AS gjennomfører årlig en slik test. Dette tilsier at tidligere anvendte prinsipper knyttet til forsikringsmessige avsetninger for livsforsikring kan anvendes.

De forsikringsmessige forpliktelsene innenfor livsforsikring omfatter premiereserve, tilleggsavsetninger, kursreguleringsfond, erstatningsavsetning, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond og andre tekniske avsetninger.

Grunnlagsrenten vurderes til enhver tid etter renten på langsiktige statsobligasjoner, og i tråd med forskriften om premier og forsikringsfond i livsforsikring. Fra og med 1. januar 2011 er grunnlagsrenten 2,5 % for nye kontrakter, mens grunnlagsrenten for ny opptjening for kollektive pensjonsavtaler er 2,5 % fra 1. januar 2012. Grunnlagsrenten er 2,75 % for livsforsikringskontrakter (eksklusiv ytelsesbaserte kollektive pensjonsavtaler) tegnet i perioden 1. juni 2006 – 31. desember 2010. For kollektive pensjonsavtaler tegnet i perioden 1. juni 2006 – 31. desember 2010 er grunnlagsrenten 2,70 %. For opptjente rettigheter i kollektiv pensjon er grunnlagsrenten 3 % for årene 2004-2005. For nye individuelle livsforsikringskontrakter i perioden 1994-2005 er grunnlagsrenten 3 %. For øvrig er grunnlagsrenten 4 %.

Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.

Reserveavsetningene og premiene er fastsatt ut i fra prinsippet om at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut i fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.

Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er foretatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

- Premiereserve:

Premiereserven er selskapets avsetning til å møte fremtidige forsikringsmessige forpliktelser. Reserven er beregnet som kontantverdien (neddiskontert med rente lik den garanterte rente) av selskapets samlede fremtidige forsikringsforpliktelser i henhold til de enkelte forsikringsavtaler, med fradrag av kontantverdien av fremtidige premier. En forsikrings premiereserve svarer til 100 prosent av forsikringens garanterte gjenkjøps-/flytteverdi før avbrudds-/flyttegebyr.

Administrasjonsreserve på 4 % av nettoreserven for kollektiv pensjon er inkludert.

Finanstilsynet har fastsatt at nytt dødelighetsgrunnlag for kollektiv pensjonsforsikring, K2013, skal gjelde fra 2014. For kollektiv ytelsespensjon er kontraktene fullt oppreservert i tråd med myndighetenes føringer ved utgangen av 2014, mens det for fripoliser er avsatt 56 % av estimert oppreserveringsbehov.

Premiereserven til dekning av forpliktelser knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje motsvarer verdien av de finansielle eiendelene som er tilordnet kontrakten. Selskapet har ikke investeringsrisiko på kundemidler, da det ikke garanteres minsteavkastning ovenfor kundene.

- Tilleggsavsetninger:

For å sikre soliditeten i livsforsikringsselskapene kan det foretas tilleggsavsetninger inntil 12 prosent av premiereserven knyttet til den enkelte forsikringskontrakt. Tilleggsavsetningene er betinget kundetildelt overskudd som kan benyttes til å dekke den årlige rentegarantien, dersom avkastningen fra de finansielle eiendelene ikke er tilstrekkelig. Det kan ikke trekkes mer enn ett års rentegaranti det enkelte år.

- Kursreguleringsfond:

Avsetningen tilsvarer netto urealiserte merverdier på finansielle eiendeler, med unntak av investering i eiendom, vurdert til virkelig verdi og som inngår i kollektivporteføljen. Netto urealiserte merverdier fastsettes ved en samlet vurdering av porteføljen. Kursreguleringsfondet kan ikke være negativt.

- Erstatningsavsetning:

Erstatningsavsetningen skal dekke selskapets forventede erstatningsutbetalinger for forsikringstilfeller som er meldt, men ikke ferdig oppgjort, og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt ved regnskapsperiodens utløp (RBNS og IBNR). Avsetningene dekker også forventede indirekte skadebehandlingskostnader i henhold til forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser om forsikringstekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomhet.

- Premiefond:

Premiefondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med tradisjonell pensjonsforsikring. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Innskuddsfond:

Innskuddsfondet utgjør innbetalinger fra forsikringstakerne i forbindelse med pensjonsforsikring hvor forpliktelsene er knyttet til verdien av særskilt investeringsportefølje. Innbetalingene føres ikke i resultatregnskapet, men direkte i balansen.

- Pensjonistenes overskuddsfond:

Fondet består av overskudd tilordnet premiereserve knyttet til pensjoner under utbetaling i kollektiv pensjonsforsikring. Fondet skal hvert år benyttes som engangspremie for tillegg til ytelsene til pensjonistene.

PREMIEINTEKTER

Premieinntekter for egen regning omfatter forfalte bruttopremier fratrukket premie for avgitt gjenforsikring og overførte premiereserver fra andre selskaper. Inntektsføringen er uavhengig av om premien er betalt eller ikke. Ved nyttegning inntektsføres premien når forsikringen blir utstedt. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserven.

ERSTATNINGER

Erstatninger for egen regning omfatter utbetalte forsikringsoppgjør fratrukket mottatt gjenforsikring, overførte forsikringsmidler til andre selskap og endring i erstatningsavsetninger. Avsetning for erstatninger som ikke er ferdigbehandlet eller utbetalt ivaretas ved avsetning til erstatningsavsetningen.

FLYTTING AV LIVSFORSIKRINGSKONTRAKTER

Overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreguleringsfond fra annet selskap føres over resultatregnskapet under posten "Premieinntekter for egen regning; Overføring av premiereserve fra andre forsikringsselskaper" og "Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser; Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringsselskaper". Overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreguleringsfond til annet selskap føres under "Erstatninger for egen regning; Overføring av premiereserve, tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond til andre forsikringsselskaper". Kostnads-/inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven i

forsikringsfondet tilsvarende. Beløpet blir stående som kortsiktig gjeld/tilgodehavende til oppgjør finner sted. Forsinkelsesrenter ved fraflytting føres under "Andre forsikringsrelaterte kostnader".

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet regnskapet. Generalforsamlingen, representantskapet og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette.

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring, og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

NOTE 2 - RISIKOSTYRING

GENERELT

SpareBank 1 Forsikring AS er gjennom sin virksomhet eksponert for både finansiell-, forsikrings-, operasjonell og forretningsrisiko.

Selskapets resultat påvirkes blant annet av utviklingen i rentenivå, utviklingen i aksje- og eiendomsmarkedet, samt utvikling i levealder og sykdom/uførhetsforløp. Finansiell risiko omfatter markedsrisiko, kredittrisiko, likviditetsrisiko og motpartsrisiko. Den finansielle risikoen er i stor grad knyttet til hvordan selskapet klarer å innfri den årlige minsteavkastningen (rentegarantien) som en stor del av kundene er garantert. Dette stiller krav både til hvordan selskapet forvalter sine eiendeler og til hvordan selskapet styrer og kontrollerer sin risiko. Forsikringsrisiko er risiko for at premier og tilhørende reserver ikke er tilstrekkelige i forhold til de forpliktelser selskapet har påtatt seg. Helhetlig risikostyring er et prioritert område i SpareBank 1 Forsikring AS.

MÅL FOR RISIKOSTYRINGEN

Risikostyringen i SpareBank 1 Forsikring AS skal støtte opp under selskapets overordnede mål. I tillegg skal risikostyringen bidra til trygghet for kunden, samt bidra til høyest mulig avkastning innenfor et akseptabelt risikonivå. Risikonivået skal stå i samsvar med styrets risiko-appetitt. Risikostyringen skal sikre finansiell stabilitet og forsvarlig kapitalforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- En sterk risikokultur med høy bevissthet om risikostyring
- En optimal kapitalallokering i henhold til selskapets strategiplan
- Tilstrekkelig bufferkapital ut fra selskapets vedtatte risikoprofil

ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGS- OG AKTUARFUNKSJONEN

Styret fastsetter hvert år rammer for finansiell risiko, i tillegg til å definere selskapets overordnede risikoappetitt. Styret vedtar hvert år en strategi for risikostyring som omfatter prosesser, rammer og handlingsregler som selskapet skal følge når risikoeksponeringen i selskapet passerer gitte nivåer. Risikostyringsfunksjonen ivaretas av avdelingen Risk Management med ansvar for overvåking og oppfølging av finansiell risiko, rapportering og compliance. Avdelingen er organisert i forretningsområdet Økonomi og Risikostyring og er uavhengig fra operasjonelle funksjoner. Avdelingen innehar både finansiell og aktuariell kompetanse. Selskapets forsikringsrisiko overvåkes av ansvarshavende aktuar organisert i forretningsområdet Produkt og Analyse. Selskapets internrevisjon gir råd til ledelsen om selskapets risikostyring. Internrevisjonen rapporterer direkte til styret.

Selskapets samlede risikoeksponering beskrives i selskapets risiko-rapport som behandles av styret. SpareBank 1 Gruppen har det overordnede ansvaret for risikostyringen i konsernet.

INVESTERINGSSTRATEGI

Selskapets investeringsstrategi inneholder rammer for hvordan selskapet skal plassere og forvalte sine eiendeler, herunder tillatte markeder, aktivklasser og finansielle instrumenter. Investeringsstrategien inneholder også retningslinjer og rammer for kreditteksponering, motpartseksponering, valutarisiko og bruk av derivater i sikringsstrategier. Selskapets investeringsstrategi vedtas av styret.

POLICYDOKUMENTER

Selskapet har etablert policydokumenter for:

- Policy for risikostyring
- Datapolicy
- Policy for styring og kontroll av markeds- og kredittrisiko
- Policy for styring og kontroll av likviditetsrisiko
- Policy for styring og kontroll av forsikringsrisiko
- Policy for styring og kontroll av operasjonell risiko
- Policy for styring og kontroll av compliance risiko

Policydokumentene omfatter strategier, organisering, fullmakter, ansvar, risikorammer, overvåking, kontroll og rapportering. Samtlige dokumenter behandles årlig av styret.

SOLVENS II

Solvens II er et nytt europeisk soliditetsregelverk for forsikringsselskaper som trolig vil tre i kraft fra 1. januar 2016. Deler av regelverket som omhandler systemet for risikostyring og internkontroll, egenvurdering av risiko og kapitalbehov (ORSA), rapportering og forhåndsdialog om interne modeller innføres fra 1. januar 2014.

Solvens II regelverket er omfattende og det stilles store krav til forsikringsselskapenes kapitalbehov, risikostyring, datakvalitet, rapportering og dokumentasjon. Kapitalkravet beregnes ut fra gitte stressscenarioer og omfatter alle vesentlige risikoer innen markeds-, forsikrings-, motparts- og operasjonell risiko. Både eiendeler og forpliktelser skal under Solvens II verdivurderes til markedsverdi. Dette innebærer at også verdien av forsikringsforpliktelsene vil variere avhengig av rentenivå.

SpareBank 1 Forsikring AS har gjennom flere år arbeidet med forberedelsene til Solvens II for å sikre at selskapet vil etterleve de krav som stilles gjennom Solvens II direktivet. Arbeidet med Solvens II har høy prioritet i selskapet og involverer ressurser fra hele organisasjonen. Selskapet har i 2014 videreutviklet risikomodellen og gjennomført en egenvurdering av risiko og kapitalbehov (ORSA) basert på metodikken i Solvens II regelverket. Egenvurderingen resulterte i en rapport (ORSA) som ble sendt Finanstilsynet i 2014. Selskapet har i 2014 gått til anskaffelse av ett rapporteringsverktøy for Pilar 3 som skal implementeres i selskapet.

STRESSTESTER

SpareBank 1 Forsikring AS benytter en intern stresstest som en del av risikostyringen i selskapet. Stresstesten omfatter samlet tapspotensial for markeds-, forsikrings- og motpartsrisiko i et definert krisescenario målt mot en bufferkapital utover regulatoriske krav. Intern stresstest er vedtatt av styret og beregnes på jevnlig basis, eventuelt daglig ved behov. Daglig beregning av bufferkapitalutnyttelsen er særlig aktuelt i perioder med store markedsbevegelser, og/eller når bufferkapitalutnyttelsen er nær grenseverdiene for handlingsreglene. Utvikling i kursreservene følges på daglig basis.

SpareBank 1 Forsikring AS beregner i tillegg de regulatoriske stresstestene Stresstest I og Stresstest II (definert av Finanstilsynet) på jevnlig basis. Styret informeres om resultatene. Stresstest II er ment å tilfredsstillende gjeldende regelverk, mens Stresstest I er en forenklet versjon av stresstesten under Solvens II. Selskapet har i 2014 videreutviklet selskapets system for beregning av beste estimat og risikomodellering i henhold til de nye kapitalkravsberegningene som innføres med Solvens II.

SENSITIVITETSANALYSE

Aktivasiden til SpareBank 1 Forsikring AS er stresstestet for å vise hvor mye eiers resultat påvirkes dersom følgende scenarier skulle inntreffe: Nedgang i aksjemarkedet på 20 %, renteoppgang på 1,5 % og nedgang i eiendomsmarkedet på 12 %. Disse stressfaktorene samsvarer med stressfaktorene i Stresstest II for tilsvarende risikoer. Stresstest-scenariene er beregnet pr. 31.12.14.

Scenario	Verdifall	Mill. kroner
Fall i aksjemarkedene	-20,0 %	499
Stigende rentenivå	1,5 %	320
Fall i eiendomsverdi	-12,0 %	484

Sensitivitetsanalyser for forsikringsrisiko er gitt i note 5

MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko er risiko for tap som skyldes at konsernets motparter ikke oppfyller sine forpliktelser overfor selskapet. Motpartsrisiko er relatert til obligasjoner, bankinnskudd, fordringer, eiendom og reassurans. Styret har vedtatt rammer for de ulike verdipapirutstederne. I tillegg er det fastlagt minimumsnivå for kredittratingen innenfor de ulike utstedergruppene. Videre er det lagt vekt på at eksponeringen skal være diversifisert innenfor ulike sektorer og mot ulike debitorer for å unngå konsentrasjon av kredittrisiko. Detaljerte regler vedrørende tillatt risikonivå på plasseringene er gitt i eget mandat til Alfred Berg Kapitalforvaltning AS som forvalter porteføljen.

Tabellen nedenfor viser prosentvis fordeling av obligasjonsporteføljen eksklusive investeringsvalg og rentederivater pr. 31.12.14 fordelt på ratingklasse.

Obligasjonsporteføljen er inndelt etter nest beste offisielle rating fra Standard & Poors, Moodys eller Fitch.

Offisiell rating	Bokført verdi i millioner kroner	Prosentvis fordeling
Stat	1 168	7,0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett AAA	3 601	21,7 %
Obligasjoner med fortrinnsrett AA	997	6,0 %
AAA	206	1,2 %
AA	1 373	8,3 %
A	4 580	27,6 %
BBB	1 563	9,4 %
BB	128	0,8 %
B	3	0,0 %
CCC	6	0,0 %
Ikke ratet	2 977	17,9 %
Sum	16 604	100,0 %

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Definisjonen omfatter også juridisk risiko. For å redusere risikoen er virksomheten organisert med vekt på veldefinerte ansvarsområder og klare rapporteringslinjer. Selskapet har etablert rutiner for identifisering og oppfølging av selskapets operasjonelle risiko, og den årlige risikovurderingen behandles i styret.

NOTE 3 - MARKEDSRISIKO

MARKEDSRISIKO

Markedsrisiko er risikoen for tap som følge av prisbevegelser i markedene for aksjer, renter, eiendom, andre verdipapirer, valuta og kredittspread. Under dagens regelverk påvirkes ikke de forsikringsmessige avsetningene av endringer i rentenivået. Fall i aksje- og eiendomsmarkedene, økt rentenivå og økt spreadrisiko er de vesentligste risikofaktorene som kan påvirke selskapets markedsrisiko under gjeldende soliditetsregelverk.

SpareBank 1 Forsikring AS vurderer markedsrisikoen i selskapet fortløpende ved bruk av stresstester. Selskapet benytter også andre statistiske verktøy og metoder for å vurdere markedsrisikoen. Selskapet arbeider kontinuerlig med å videreutvikle modeller for måling og overvåkning av risiko. Selskapet har definerte handlingsregler for risikoreduserende tiltak hvis bufferkapitalutnyttelsen når forhåndsdefinerte nivåer.

SpareBank 1 Forsikring AS tilbyr pensjonsprodukter som har rentegaranti, det vil si en minsteavkastning som kundene er garantert hvert år. Selskapets gjennomsnittlige årlig garanterte rente er 2,90%.

Selskapets finansielle risiko er i stor grad knyttet til om selskapet klarer å innfri den årlige rentegarantien. Et lavt rentenivå vil øke risikoen for at selskapet ikke oppnår rentegarantien. Dersom avkastningen ikke er stor nok til å dekke den garanterte renten, vil selskapet måtte benytte deler av bufferkapitalen som er bygget opp av tidligere års overskudd. I ett kalenderår kan tilleggsavsetninger kun benyttes for å dekke ett års rentegaranti. Eier er ansvarlig for eventuelt udekket beløp.

Investeringsstrategien og dermed markedsrisikoen for de ulike porteføljene i SpareBank 1 Forsikring AS er tilpasset den risikotoleransen selskapet har for de ulike produkter, kontrakter og ansvarlig kapital. Aktiv risikostyring i kundeporteføljene reduserer sannsynligheten for å ikke oppnå rentegarantien. Risk Management avdelingen overvåker markedsrisikoen i selskapet og følger opp rammer og retningslinjer som er gjeldende for selskapet.

VALUTARISIKO

Valutarisiko er definert som økonomisk tap som følge av endringer i valutakurser. Selskapets eksponering i utenlandske papirer var 10.323 mill. kroner per 31.12.14. Som en del av selskapets risikostyring, søkes hoveddelen av valutakursrisikoen i underliggende porteføljer nøytralisert ved valutaterminforretninger.

Eiendeler i utenlandsk valuta er i sin helhet knyttet til investeringsvirksomheten. Disse eiendelene er direkte eller indirekte eksponert mot endring i utenlandsk valuta mot norske kroner. Selskapet søker å nøytralisere det vesentlige av denne eksponeringen. Selskapet benytter valutaterminer for å sikre underliggende portefølje i annen valuta enn norske kroner. Valutakursbevegelser som medfører gevinster eller tap på sikringskontrakter vil motsvares av tap eller gevinst i underliggende portefølje.

Eiendeler i utenlandsk valuta

Valuta tall i 1000	EUR	JPY	USD
Aksjer og andeler	54 380	4 099 014	174 030
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	33 164	954 331	157 799
Investeringsvalgportefølje	225 854	18 201 398	481 600
Netto i valuta	313 398	23 254 743	813 429
Valutakurs	9,0365	0,0621	7,4332
Netto i NOK	2 832 020	1 444 561	6 046 382

Per 31.12.2014 hadde selskapet inngått følgende valutaterminkontrakter :

NOK 1000		Beløp solgt		Kurs
		valuta	NOK	
EUR Netto Swap + Forwards	14.04.2015	(45 500)	(411 161)	9,04
JPY Netto Swap + Forwards	14.04.2015	(3 403 500)	(211 422)	0,06
USD Netto Swap + Forwards	14.04.2015	(145 000)	(1 077 814)	7,43
Nominelt beløp			1 698 279	
Markedsverdi valutaterminkontrakter			(2 118)	

NOTE 4 – LIKVIDITETSRISIKO

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke har likviditet til å møte sine betalingsforpliktelser ved forfall, eller at det oppstår tap som følge av at selskapet må selge eiendeler for å dekke likviditetsbehovet.

Ved styring av likviditetsrisiko er hovedmålsettingen å sørge for at selskapet til enhver tid kan betale sine forpliktelser innen forfallsdato. Likviditeten er avhengig av hvor lang tid det vil ta å omgjøre verdien av finansielle plasseringer til kontanter. SpareBank 1 Forsikring AS har til enhver tid en kontantbeholdning (bankinnskudd) for å møte kjente kontantstrømmer. Sentralt i styringen av likviditetsrisiko er at en stor del av finansielle investeringer skjer i verdipapirer som er lett omsettelige. En egen likviditetsstrategi er vedtatt av styret. Ved utgangen av 2014 hadde selskapet 1 549 mill. kroner i likvide midler i selskapsporteføljen, som kan dekke tilsvarende utbetalinger på kort tid.

Forfallsstruktur på balanseposter gruppert etter forfallstidspunkt

NOK 1 000	Inntil 6 mnd	6 - 12 mnd	1 - 3 år	3 - 5 år	Mer enn 5		Sum
					år	Uten forfall	
Aksjer og andeler til virkelig verdi	-	-	-	-	-	9 727 109	9 727 109
Obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi	131 201	232 702	934 430	2 566 690	3 554 236	8 733 179	16 152 438
Andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi	-	-	-	-	-	122 170	122 170
Aksjer tilgjengelig for salg	-	-	-	-	-	1 318	1 318
Utlån og fordringer som måles til amortisert kost	-	-	132 236	314 937	2 688 683	-	3 135 856
Obligasjoner som holdes til forfall	268 110	231 795	1 011 612	600 332	969 181	-	3 081 030
Sum	399 311	464 497	2 078 278	3 481 959	7 212 100	18 583 776	32 219 921

NOTE 5 - FORSIKRINGSTEKNISKE FORHOLD

VIKTIGE FORUTSETNINGER

- Grunnlagsrenten følger regelverk fastsatt av Finanstilsynet. For 2014 er grunnlagsrenten 2,5 % for nye kontrakter. For øvrig følger ny opptjening og opptjente rettigheter den maksimalt tillatte grunnlagsrente som var gjeldende på opptjeningstidspunktet.
- Dødelighetsforutsetningene er i all hovedsak basert på fellesundersøkelser i Finans Norge, mens forutsetninger om uførhet i all hovedsak er basert på selskapets egne erfaringer. I dødelighetsforutsetningene for uføre er det tatt høyde for korrelasjonen mellom uførhet og dødelighet.
- Fra 1. januar 2014 gjelder tariffen K2013 fastsatt av Finanstilsynet. Risiko- og renteovertakelse er avsatt til oppreservering i tråd med myndighetenes retningslinjer for kontrakter med oppreserveringsbehov. Kollektiv ytelsespensjon var ferdig oppresvert ved utgangen av 2014. For fripoliser legges til grunn en opptrappingsperiode på 7 år for å dekke kravet til økt reserve.

- Premier og reserver er fastsatt ut fra det prinsipp at det skal være sikkerhetsmarginer i reservene og premiene. Sikkerhetsmarginene i premier og reserver er ikke kvantifisert, men vurdert ut fra usikkerhet og langsiktighet til forpliktelsene.
- Den ordinære premiereserven til selskapet er beregnet etter prospektive prinsipper på samme tariffgrunnlag som premietariffen. Det er avsatt IBNR- og RBNS-avsetninger etter statistiske metoder basert på selskapets egne erfaringer.

STYRING AV RISIKO FRA FORSIKRINGSKONTRAKTER

Vurdering av forsikringsrisiko

Det er utarbeidet risikohåndbøker med retningslinjer for risikovurdering med helse- og tegningsregler for overtagelse av potensielle kunder. Ved tegning av individuelle risikoprodukter gjennomføres det en helsevurdering av forsikrede. Resultatet av denne vurderingen gjenspeiles i nivået på risikopremien som kreves. Ved inngåelse av kollektive avtaler med risikodekninger risikovurderes bedriften (underwriting). I underwritingen vurderes bedriftens tilhørende økonomi, bransje og syke- og uførehistorikk.

Kontroll av forsikringsrisiko

I selskapets eksisterende portefølje overvåkes forsikringsrisikoen innen hver produktgruppe. Hver produktgruppes risikoresultat inndeles i elementene dødelighet, uførhet og overlevelse. Utviklingen av risikoresultatene følges gjennom året. For hver type av risiko er det ordinære risikoresultat for en periode differansen mellom de risikopremier selskapet har tatt inn for perioden og de erstatninger som inntreffer i perioden. Forsikringstilfelle som selskapet ikke har fått melding om, men som man av erfaring bør anta er inntruffet, hører med i vurderingen. I forbindelse med risikobasert tilsyn har selskapet utarbeidet et rammeverk for styring og kontroll av forsikringsrisiko.

RISIKORESULTAT 2014

NOK 1 000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
Dødsrisiko (inkl. opplevelsesrisiko)	-5 420	239 136	-4 454	-	114 240	343 501
Uførhet	10 163	-38 436	95 504	-	-63 460	3 771
Ulykke	-	-	-	67 233	3 642	70 875
Risikoresultat før tekniske avsetninger	4 743	200 700	91 050	67 233	54 422	418 147
Tekniske avsetninger	860	3 558	-231	-30 227	-3 839	-29 879
Risikoresultat etter tekniske avsetninger	5 603	204 258	90 819	37 006	50 583	388 268
Oppreservering	-	-	-28 769	-	-	-28 769
Risikoresultat netto	5 603	204 258	62 050	37 006	50 583	359 500

Tallene under viser samlet risikoresultat for 2014 ved en reduksjon i dødeligheten på hhv 10 prosent og 20 prosent eller en økning i uførheten på hhv 10 prosent og 20 prosent.

NOK 1000	Individuell rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum
10 prosent reduksjon i dødelighet	2 235	217 858	87 066	67 233	77 855	452 247
20 prosent reduksjon i dødelighet	(273)	235 017	83 082	67 233	101 287	486 346
10 prosent økning i uførhet	(19 299)	191 376	75 539	67 233	21 376	336 225
20 prosent økning i uførhet	(43 341)	182 050	60 030	67 233	(11 670)	254 302

Hvordan risikoresultat påvirker resultat til eier, avhenger av hvilken overskuddsmodell som gjelder for det enkelte produkt.

REASSURANSE

Reassuranse anvendes for å håndtere forsikringsrisiko. Reassuranse vil derimot ikke avlaste SB1F AS for noe ansvar som direkte forsikringsgiver. Dersom reassurandør ikke betaler en skade, uavhengig av årsak, vil SB1F AS fortsatt være ansvarlig for oppgjør mot forsikringstaker. Kredittverdigheten hos reassurandør tas derfor i betraktning ved plassering av reassuranse. Et generelt krav for alle reassurandører er en kredittrating på "A-" eller bedre fra Standard & Poor's (eller tilsvarende fra andre ratingbyråer) ved inngåelse av kontrakt med SB1F AS.

Selskapet har en reassuransestrategi som behandles årlig av styret. Strategien omhandler blant annet mål for selskapets reassuranseprogram og hvordan reassuranseprogrammet skal overvåkes.

Selskapet har følgende typer reassuransedekninger:

Kvotereassuranse

Ved kvotereassuranse deles forsikringsrisikoen mellom to parter, og på den måten overføres deler av risikoen til en reassurandør, der andelen som overføres er avtalespesifikt.

Eksedentreassuranse (surplus)

I kontraktene er det fastsatt en egenandel etter risikotype. All risiko utover egenandelen reassureres. Eksedentreassuranse er i likhet med kvotereassuranse en proporsjonal ordning, men med den ulikhet at prosentatsen varierer fra forsikring til forsikring. Eksedentreassuranse benyttes særlig for individuelle forsikringer.

Excess of loss / Katastrofereassuranse

For hver erstatning som overskrider et fast beløp dekker reassurandøren det overskytende beløp, gjerne begrenset til et spesifisert maksimum. En erstatning kan defineres per risiko eller per begivenhet. Eksempel på en excess of loss er katastrofereassuranse. I det tilfelle hvor erstatning defineres per risiko, kan excess of loss til forveksling ligne på eksedentreassuransen.

TILSTREKKELIGHETSTEST

I henhold til IFRS4 skal det utføres en tilstrekkelighetstest av reserven. Denne er utført etter samme prinsipp siden 2004. Beregningene tar utgangspunkt i de prognoser som ligger i selskapets finansmodell, der både aktiva- og passivasiden inngår. Det er forutsatt at administrasjons- og risikoresultat blir på dagens nivå, og en finansavkastning på 4,5 %.

For fripoliser blir gjenstående oppreserveringsbehov som følge av økt forventet levealder, fordelt over de resterende 6 år.

Tilstrekkelighetstesten viser at premiereserven er tilstrekkelig ut fra de forutsetninger som er lagt til grunn.

FORHOLD OG BETINGELSER I FORSIKRINGSKONTRAKTER

FORSIKRINGSRISIKO

I de fleste produktgrupper tilbyr selskapet dekninger for uførhet, enten gjennom uførepensjon, premiefritak eller uførekapital.

Innen individuelle kontrakter og gruppeliv tilbys det døds-risikoforsikringer.

Innen kollektiv pensjon tilbyr selskapet etterlattedekninger som trer i kraft ved forsikredes død.

Endringer i utbetalingsreglene i folketrygden for uføreytelser m.m. vil kunne påvirke antall uføre og uføreavsetninger vesentlig. Når det gjelder endring i dødsrisiko, er det den stadig økende levealderen som påvirker om forventede utbetalingstidspunkter blir som forutsatt.

Med en stadig økning i levetid vil selskapets fremtidige utbetalinger til alderspensjon være økende sammenlignet med tidligere år.

RENTERISIKO

Selskapet har påtatt seg en betydelig renterisiko innenfor rente- og pensjonsforsikring. Selskapets gjennomsnittlig årlige rentegaranti er på 2,90 %, beregnet ut fra gjennomsnittlig forsikringsfond. Nye kontrakter i 2014 er tilbudt med grunnlagsrente 2,5 %. Et vedvarende lavt rentenivå vil øke risikoen tilknyttet rentegarantien. Dersom årlig avkastning ser ut til å bli lavere enn rentegarantien, foretas det finansielle tiltak for å sikre avkastning på nivå med rentegarantien. Hvis dette ikke er tilstrekkelig tas det midler fra tilleggsavsetningene for å dekke garantien. Eventuell negativ avkastning må dekkes av selskapets egenkapital. I gode finansielle år tilføres det midler til tilleggsavsetningene fra overskuddet. Dette er regulert oppad til 12 % av kontraktens premiereserve.

Gjennomsnittlig rentegaranti	2 014
Individuell kapitalforsikring	1,9 %
Individuell	3,1 %
Kollektiv pensjonsforsikring	2,9 %
Gruppelivsforsikring	0,0 %
Ulykkesforsikring	0,0 %
Samlet	2,9 %

OVERSKUDDSMODELLER

Selskapet har produkter med og uten rett til overskudd etter reglene i forsikringsvirksomhetsloven.

- Ny overskuddsmodell: Kollektiv ytelsespensjon, Innskuddspensjon med avkastningsgaranti, Garantikonto, Individuelle sparekontrakter inngått etter 2008 og Gruppeliv med overskuddsfond.
- Modifisert overskuddsmodell: Fripoliser utgått fra kollektiv pensjon.
- Overskuddsdeling etter tidligere gjeldende regler: Individuell kapital og Individuell pensjon med overskuddsdeling inngått før 2008
- Uten overskuddsrett: Gruppeliv (med unntak av Gruppeliv med overskuddsfond), Kollektiv risikopensjon uten fripolise (unntatt utbetalingsreserve), Individuell rente, Individuell kapital, Ulykke.
- Med investeringsvalg: Innskuddspensjon med investeringsvalg, Individuell kapital, Individuell rente.

TILDELING AV OVERSKUDD

Hvorledes overskuddet tildeles hver enkelt kunde bestemmes ut fra hvilken produktgruppe kontrakten tilhører.

For individuelle kapitalforsikringer akkumuleres overskuddet på den enkeltes kontrakt og utbetales sammen med forsikringssummen.

Innen individuelle rente- og pensjonsforsikringer oppskrives den sikrede ytelsen med overskuddet. Individuelle forsikringer utgått fra kollektive ordninger behandles på tilsvarende måte.

For kollektive pensjonsordninger tilføres overskuddet ordningens tilhørende premiefond og pensjonistenes overskuddsfond etter regelverket fastsatt i lov om foretakspensjon. For ordninger utenfor lov om foretakspensjon tilføres overskuddet premiefondet.

- I produkter uten rett til overskudd eksponeres selskapet for kostnads- og forsikringsrisiko.
- Flytteretten, hvor oppgjørfristen kun er to måneder etter oppsigelsesfristens utløp for kontrakter hvor flytteverdien overstiger 300 mill. kroner, kan utgjøre en likviditetsrisiko dersom en eller flere større kontrakter flyttes i løpet av kort tid. En større fraflytting enn tilflytting over tid vil ha effekt på fremtidig kontantstrøm.
- Generelt vil endringer i rammebetingelser for næringen kunne påvirke fremtidige kontantstrømmer. Eksempelvis vil tilpasning til nytt lovverk for tjenstepensjon påvirke kontantstrømmen.

- Forfallsanalyse. Beste estimat for når forpliktelsene for spareforsikringer forfaller til utbetaling. I estimatet er det hensyntatt avgang. For kollektiv ytelsespensjon er ikke ny opptjening hensyntatt.

NOK 1000	Bokført verdi	0-5 år	5-10 år	10-15 år	15-20 år	>20 år
Utbetalinger (ikke diskontert)		4 246	3 455	2 690	2 133	4 044
Total premiereserve, netto	13 244					

KONSENTRASJON AV FORSIKRINGSRISIKO

- Forsikringsbestanden er godt diversifisert med hensyn på forsikringsrisiko. Den består i hovedsak av individuelle forsikringer og gruppe-forsikringer der forsikringsrisikoen ikke er konsentrert.

NOTE 6 - PREMIER, AVSETNINGER OG OVERSKUDDSDEKNING

Premieeksempler med risikobeløp kr 500.000 (ikke-røyker) og pensjonsbeløp kr 50.000. Alder 40 år. Uførerente til 67 år, livrente fra 60 til 67 år

	Premie mann	Premie kvinne
Månedlig risikopris død	47	47
Månedlig risikopris uførekapital	171	171
Månedlig risikopris uførerente	325	325
Månedlig risikopris ulykke	21	21
Engangspremie livrente	246 441	252 901

Premieeksempler på gruppeliv, risikobeløp kr. 100.000. Alder 40 år

	Premie mann	Premie kvinne
Personalgruppeliv		
Årlig risikopris død	78	47
Årlig risikopris uførhet	232	378
Foreningsgruppeliv		
Årlig risikopris død	131	78
Årlig risikopris uførhet	561	926

PREMIEEKSEMPEL PÅ KOLLEKTIV PENSJON YTELSE

Pensjonsnivå 66 % med fradrag for folketrygd beregnet med 75 % G i grunnpensjon. Pensjonsalder 67 år, med følgende deknninger:

- Alderspensjon livsvarig
- Ektefellepensjon 60 % av alderspensjon livsvarig
- Barnpensjon 50 % av alderspensjon til 18 år
- Uførepensjon lik alderspensjon og betalingsfritak
- Alder 37 år mann og kvinne med lønn 450 000 kroner. Beregningen viser første års lineære premie og omkostninger for en nytegnert avtale. Omkostningene øker ikke proporsjonalt når antall medlemmer øker.
- Grunnlagsrente 2,5 % og dødelighetsgrunnlaget er K2013.

Dekning	Årlig ytelse	Premie mann	Premie kvinne
Alderspensjon	78 921	20 504	22 992
Ektefellepensjon	47 352	3 095	999
Uførepensjon	78 921	7 025	9 844
Barnpensjon	39 460	324	154
Betalingsfritak		1 325	2 287
Sum		32 273	36 276
Sum premie (mann og kvinne)			68 549
Omkostninger			24 004
Totalpremie			92 553

AVSETNING ETTER PREMIETARIFF

Avsetning etter premietariff innebærer at beregningene er utført med de samme forutsetninger som ligger til grunn for beregning av premien for den enkelte forsikringsavtale. Premiereserven er beregnet som kontantverdien av selskapets forpliktelser med fradrag for kontantverdien av framtidige premier. Rentesatsen som er benyttet ved beregningen er således gjeldende grunnlagsrente for kontrakten.

Den avsatte premiereserven inkluderer administrasjonsreserve.

IBNR OG RBNS AVSETNINGER

Avsetning for IBNR/RBNS gjøres ved hjelp av ulike modeller.

For gruppeliv (personalgruppeliv, foreningsgruppeliv og grunnforsikringen) avsettes det delvis basert på risikopremie og delvis basert på erstatningshistorikk.

For kollektiv pensjonsforsikring avsettes med utgangspunkt i ett års risikopremie.

For individualbransjene avsettes delvis basert på risikopremie og delvis basert på erstatningshistorikk.

For ulykkesprodukter er det avsatt med utgangspunkt i minstekravene til Finanstilsynet.

IBNR/RBNS er ikke beregnet med diskonteringsrente.

OVERSKUDDSTILDELINGSPRINSIPPER OG AVSETNINGSREGLER

Produktgruppe	Forsikringsfond ekskl. erstatningsavs. og avs.for løpende uføre	Erstatningsavsetning IBNR og RBNS	Avsetning for løpende uføre	Overskuddstildeling
Ind. rente og pensjon	Avsetning etter premietariff	489 millioner før reassurans	Årlig beløp ganger utbetalingsperiode eller årlig beløp ganger livrente	Til kjøp av tilleggsdekninger, unntatt kontoprodukt: Tilføres konto
Ind. kapital	Avsetning etter premietariff	373 millioner før reassurans	Årlig beløp ganger utbetalingsperiode	Akkumuleres på kontraktsnivå eller kjøp av tilleggsdekninger. Kontoprodukt: Tilføres konto
Kollektiv pensjon	Avsetning etter premietariff	353 millioner før reassurans	Ytelsespensjon: I de første 4 årene: 10 ganger utbet. ytelse maksimert til livrenten ganger utbet. ytelse Etter 4 år: livr ganger utbet. ytelse. Fripoliser og Risikopensjon: Årlig beløp ganger livrente, hensyntatt reaktivering	Tilføres bedriftens premiefond og pensjonistenes overskuddsfond (for fripoliser oppskrives ytelsen)
Ulykke		355 millioner før reassurans		Uten rett til overskudd
Gruppeliv		642 millioner før reassurans		Uten rett til overskudd, unntatt gruppeliv med overskuddsfond.
Unit Link		3 millioner før reassurans		Avkastning tilfaller/belastes kunde
Innskuddspensjon med investeringsvalg		160 millioner for betalingsfritak	Årlig beløp ganger livrente, hensyntatt reaktivering	Avkastning tilfaller/belastes kunde

NOTE 7 - NYTEGNING

PREMIE I TILKNYTNING TIL SALG AV FORSIKRINGER (NYTEGNING) DE SISTE TO ÅR

NOK 1 000	Ind. rente/pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Totalt
2014	67 899	59 162	127 959	39 772	3 373	298 165
2013	77 758	87 400	65 478	37 306	73 033	340 975

NOTE 8 – INNTEKTER FRA FINANSIELLE EIENDELER

NOK 1 000	Kollektiv- portefølje	Investerings valg portefølje	Selskaps- portefølje	Sum
INNTEKTER FRA INVESTERINGER I DATTERFORETAK, TILKNYTTETE FORETAK OG FELLESKONTROLLERTE FORETAK				
<i>Investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak</i>				
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	292 661	-	58 005	350 666
Sum inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	292 661	-	58 005	350 666
NETTO INNTEKTER FRA FINANSIELLE INSTRUMENTER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET				
<i>Aksjer og andeler</i>				
Utbytte fra aksjer og andeler	4 295	-	-	4 295
Netto gevinst/tap ved realisasjon av aksjer og andeler	261 325	403 388	-	664 713
Netto urealisert gevinst/tap av aksjer og andeler	291 567	841 516	-	1 133 083
Sum netto inntekter aksjer og andeler	557 187	1 244 904	-	1 802 091
<i>Obligasjoner og sertifikater</i>				
Mottatte og opptjente renteinntekter	190 664	134 095	72 466	397 225
Netto gevinst/tap ved realisasjon av rentepapirer	60 250	87 927	18 374	166 551
Netto urealisert gevinst/tap rentepapirer	187 270	42 725	14 512	244 507
Sum netto inntekter fra obligasjoner, rentefond og andre verdipapirer med fast avkastning	438 184	264 747	105 352	808 283
<i>Andre finansielle eiendeler</i>				
Mottatte og opptjente renteinntekter	10 139	-	1 740	11 879
Netto gevinst/tap ved realisasjon av derivater og andre finansielle eiendeler	-272 665	-	-	-272 665
Netto urealisert gevinst/tap av derivater og andre finansielle eiendeler	54 356	-41 885	10 240	22 711
Sum derivater og andre finansielle eiendeler	-208 170	-41 885	11 980	-238 075
NETTO INNTEKTER FRA OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL SAMT UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST				
<i>Obligasjoner som holdes til forfall</i>				
Mottatte og opptjente renteinntekter obligasjoner holdt til forfall	143 612	-	12 944	156 556
Netto realisert gevinst/tap ved realisasjon av obligasjoner som holdes til forfall	1 312	-	92	1 404
Sum realisert gevinst og tap på obligasjoner som holdes til forfall	144 924	-	13 036	157 960
<i>Utlån og fordringer som måles til amortisert kost</i>				
Mottatte og opptjente renteinntekter utlån og fordringer som måles til amortisert kost	101 739	-	13 752	115 491
Netto realisert gevinst/tap ved realisasjon av utlån og fordringer som måles til amortisert kost	-23 088	-	-2 981	-26 069
Sum realisert gevinst og tap på utlån og fordringer som måles til amortisert kost	78 651	-	10 771	89 422
Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler	1 303 437	1 467 766	199 144	2 970 347

NOTE 9 – ERSTATNINGER FOR EGEN REGNING

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Ulykke	Gruppeliv	Sum 2014	Sum 2013
Utbetalte erstatninger	577 283	284 929	375 417	77 412	425 051	1 740 092	1 861 397
Gjenkjøp	23 769	184 072	-	-	-	207 841	50 299
Brutto utbetalte erstatninger	601 052	469 001	375 417	77 412	425 051	1 947 933	1 911 696
-Gjenforsikringsandel	-1 118	-8 519	-	-35 714	-53 212	-98 563	-94 821
Endring i avsetning til erstatning	72 210	45 017	88 229	16 058	-76 952	144 562	238 186
Overføring av premiereserve, og kursreserver til andre selskaper	9 044	2 339	477 345	-	-	488 728	681 780
Sum erstatninger for egen regning	681 188	507 838	940 991	57 756	294 887	2 482 660	2 736 841

NOTE 10 – FLYTTING TIL OG FRA LIVSFORSIKRING

NOK 1 000	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum 2014	Ind. rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Sum 2013
MOTTATTE MIDLER								
Premiereserve	15 395	1 809	478 720	495 924	15 954	1 638	501 493	519 085
Kursreserve/tilleggsavsetninger	8	-	244	252	94	-	6 320	6 414
Overføringer over resultatregnskapet -	15 403	1 809	478 964	496 176	16 048	1 638	507 813	525 499
Premiefond overført direkte i balansen -	-	-	29 351	29 351	-	-	16 368	16 368
Totalt mottatte midler	15 403	1 809	508 315	525 527	16 048	1 638	524 181	541 867
Antall kontrakter mottatte midler	158	9	2 016	2 183	107	10	715	832
AVGITTE MIDLER								
Premiereserve	8 562	2 339	474 109	485 010	9 015	4 474	659 464	672 953
Tilleggsavsetninger	151	-	3 234	3 385	104	-	6 240	6 344
Kursreserve	331	-	2	333	159	-	2 324	2 483
Overføringer over resultatregnskapet -	9 044	2 339	477 345	488 728	9 278	4 474	668 028	681 780
Premiefond overført direkte i balansen -	-	-	32 983	32 983	-	-	44 364	44 364
Totalt avgitte midler	9 044	2 339	510 328	521 711	9 278	4 474	712 392	726 144
Antall kontrakter avgitte midler	42	17	1 904	1 963	58	20	515	593

NOTE 11 – ANTALL ÅRSVERK, PENSJONER OG PENSJONSFORPLIKTELSER

	Ansatte 31.12.2014	Årsverk 31.12.2014	Gjennomsn. ant. ansatte i 2014	Gjennomsn. ant. årsverk i 2014
SpareBank 1 Forsikring AS	627	615	612	599

GENERELL BESKRIVELSE AV SELSKAPETS PENSJONSFORPLIKTELSE

Selskapet har en kollektiv pensjonsordning for sine ansatte i SpareBank 1 Forsikring AS (SB1F). Pensjonsordningen sikrer de fleste av de ansatte en pensjon på 70% av sluttlønnen frem til 77 år med etterfølgende avtrapping. I tillegg er det etablert en ordning for kollektiv innskuddspensjon for nyansatte fra 01.05.05. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte ordningen lukket. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

I selskapet er 205 yrkesaktive i den ytelsesbaserte pensjonsordningen og 394 pensjonister omfattet av ordningen. I innskuddsordningen er 430 yrkesaktive omfattet av ordningen. Nesten alle ansatte i SpareBank 1 Skadeforsikring AS (SB1S) ble overført til SB1F ved starten av 2013 etter at SB1S utkontrakterte store deler av sin virksomhet til SB1F. Som en konsekvens av at ansettelsesforholdet ble overført, ble de tilhørende pensjonsforpliktelsene overdratt fra SB1S til SB1F. Det skjer en fordeling av pensjonskostnadene etter fastsatte fordelingsnøkler mellom selskapene. Ved verdsettelse av pensjonsmidlene og ved måling av påløpte forpliktelser benyttes estimerte verdier. Disse verdiene korrigeres hvert år i samsvar med oppgaver over pensjonsmidlenes flytteverdi fra livselskapet og aktuarmessig beregning av forpliktelsene.

Kostnadene er beregnet på forutsetningene for inngående balanse per 01.01. og det er beregnet en oppdatert netto pensjonsforpliktelse ut fra forutsetningene 31.12. Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik) føres rett mot resultatet. Periodens pensjonskostnad består av periodens pensjonsopptjening og rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse fratrukket forventet avkastning samt periodisert arbeidsgiveravgift. Innbetalt innskuddspensjon kostnadsføres i betalingsåret.

NOK 1 000	2014	2013
PENSJONSFORPLIKTELSE YTELSESBASERTE PENSJONSORDNINGER		
Nåverdi pensjonsforpliktelse 1.1	739 796	245 488
Tilgang pensjonsforpliktelse	-	508 562
Pensjon opptjent i perioden	20 023	17 477
Rentekostnad påløpt pensjonsforpliktelse	25 464	28 219
Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik)	115 783	-2 386
Utbetalte ytelser	-38 183	-57 564
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	862 883	739 796
<i>herav fondsbaserte</i>	<i>794 659</i>	<i>677 339</i>
<i>herav ikke-fondsbaserte</i>	<i>68 224</i>	<i>62 457</i>
PENSJONSMIDLER		
Pensjonsmidler 1.1	631 785	186 564
Tilgang pensjonsmidler	-	370 937
Forventet avkastning i perioden	21 645	23 055
Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik)	21 617	53 040
Innbetaling fra arbeidsgiver	35 996	47 878
Utbetalte ytelser	-34 549	-49 688
Pensjonsmidler 31.12	676 495	631 785
FINANSIELL STATUS 31.12		
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	862 883	739 796
Pensjonsmidler 31.12	676 495	631 785
Netto pensjonsforpliktelse 31.12	186 388	108 010
Netto pensjonsforpliktelse 31.12 ekskl arbeidsgiveravgift	186 388	108 010
Arbeidsgiveravgift 01.01	18 149	8 309
Arbeidsgiveravgiftkostnad	3 362	3 133
Netto arbeidsgiveravgift utmelding av medlemmer	-	19 464
Aktuarielle gevinster og tap (estimataavvik)	13 277	-7 815
Utbetalt	-5 588	-7 861
Andre endringer	-2 919	2 919
Arbeidsgiveravgift 31.12	26 281	18 149
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	212 669	126 160

NOK 1 000	2014	2013
PERIODENS PENSJONSKOSTNAD		
Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	20 023	17 477
Rentekostnad på løpt pensjonsforpliktelse	25 464	28 219
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-21 645	-23 055
Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravgift	23 842	22 641
Periodisert arbeidsgiveravgift	3 362	3 422
Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	27 204	26 063
herav sikret pensjonskostnad inklusive arbeidsgiver avgift	21 375	22 871
Innskuddsbasert pensjonskostnad inkl aga	23 870	27 209
Pensjonskostnader overført til SB15	-29 373	-29 639
Periodens pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	21 701	23 633
Sum pensjonskostnader innskudd og ytelse inklusive avviklingsgevinster	21 701	23 633
Estimert pensjonskostnad ytelse og innskudd for 2014 inkl aga:	20 232	24 905
Pensjonsgrunnlag-ytelse sikret	122 087	135 259
Kostnad i prosent av pensjonsgrunnlaget	17,5 %	16,9 %
AKTUARIELLE GEVINSTER OG TAP (ESTIMATENDRINGER)		
Periodens aktuarielle gevinster og (tap) innregnet i resultatet inkl. aga og etter skatt	-78 433	45 533
Kumulative aktuarielle gevinster og(tap) innregnet i resultatet inkl. aga og etter skatt	-138 323	-59 890

SAMMENSETNING AV PENSJONSMIDLER	2014		2013	
	Noterte	Unoterte	Noterte	Unoterte
Obligasjoner til amortisert kost	21,92%	4,73%	20,37%	4,95%
Obligasjoner til virkelig verdi	42,01%	0,30%	39,68%	2,07%
Eiendom	0,00%	17,51%	0,00%	18,43%
Aksjer og andeler	13,32%	0,00%	14,16%	0,00%
Andre eiendeler	0,19%	0,00%	0,34%	0,00%
Sum pensjonsmidler		100,00%		100,00%

DEN FAKTISKE AVKASTNINGEN PÅ PENSJONSMIDLENE I NOK	2014	2013
FORUTSETNINGER	30.12.14	30.12.13
Diskonteringsrente	2,30%	3,90%
Forventet avkastning på midlene	2,30%	3,90%
Fremtidig lønnsutvikling	2,75%	3,75%
G-regulering	2,50%	3,50%
Pensjonsregulering	2,00%	2,10%
Arbeidsgiveravgift	14,10%	14,10%
Frivillig avgang	4% og 2%	4% og 2%
Demografiske forutsetninger:		
Dødelighet	K2013BE	K2013BE
Uførhet	IR2003	IR2003

MEDLEMSDATA

Utviklingen de siste fem år i den ytelsesbaserte pensjonsordningen	2014	2013	2012	2011	2010
Nåverdi pensjonsforpliktelse 31.12	862 883	739 796	245 488	261 791	231 592
Pensjonsmidler 31.12	676 495	631 785	186 564	184 863	168 497
Underskudd	186 388	108 011	58 924	76 929	63 095

NOTE 12 – LØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL ADM. DIR. OG LEDENDE ANSATTE, SAMT STYRET, KONTROLLKOMITÈ OG REPRESENTANTSKAP

NOK 1 000	Honorar	Lønn	Bonus ¹⁾	Annen godtgjørelse	Årets pensjonskostnad
LEDENDE ANSATTE					
Turid Grotmoll	-	3 295	569	175	1 793
Kyrre Skram	-	1 601	360	164	85
Helene Fagerheim	-	2 002	432	184	554
Nils Tore Nilsen	-	1 550	360	179	213
Jan K Kristoffersen	-	2 106	455	190	178
Jon Holtan	-	-	-	-	-
Nina Juel Arstal	-	1 880	420	133	152
Rune Hoff	-	1 260	288	179	31
Christian Parelius	-	1 842	402	240	128
Roar Skorge	-	1 949	420	168	363
Egil Riisnes	-	-	-	-	-
Sum 2014	-	17 485	3 706	1 612	3 497
Sum 2013	-	16 315	3 627	2 511	3 765

STYRET

Kirsten Idebøen	-	-	-	-	-
Wenche Seljeseth	177	-	-	-	-
Helge Lundin Nordahl	177	-	-	-	-
Joachim Høegh-Krohn	177	-	-	-	-
Bjørn Engaas	177	-	-	-	-
Gerd Kristiansen	177	-	-	-	-
Erna Hagensen*	23	-	-	-	-
Pia Cathrine Sandberg	118	834	-	89	-
Geir Hjelkerud	118	918	-	148	-
Ola Kristian Læhren*	20	538	-	15	-
Camilla Grønnerød**	59	506	-	21	-
Sum 2014	1 223	2 796	-	273	-
Sum 2013	1 056	2 481	-	272	-

* møtende varamedlem

** avgått 2013

KONTROLLKOMITÉEN

Knut Ro	39	-	-	-	-
Rolf Røkke	52	-	-	-	-
Odd Broshaug	39	-	-	-	-
Ivar Listerud	39	-	-	-	-
Dag Nafstad	39	-	-	-	-
Vigdis Wiik Jacobsen	-	-	-	-	-
Sum 2014	207	-	-	-	-
Sum 2013	201	-	-	-	-

REPRESENTANTSKAP

Kjersti Andresen	5	-	-	-	-
Øyvind Aske	5	-	-	-	-
Kjell Bjordal	2	-	-	-	-
Anders Drage	5	-	-	-	-
Arne Henning Falkenhaus	5	-	-	-	-

Ellen Stensrud	5	-	-	-	-
Siri Strømmevold	17	-	-	-	-
Haakon Tronrud	5	-	-	-	-
Kristian Eidesvik	2	-	-	-	-
Ingvald Løyning	-	-	-	-	-
Kjell Olav Pettersen	-	-	-	-	-
Nina Klaveness Ek	5	-	-	-	-
Kyrre Elvegård	5	811	-	85	-
Sum 2014	60	811	-	85	-
Sum 2013	60	795	-	88	-

	2 014	2 013
Honorar til revisor:		
- herav ordinær revisjon (inkl. MVA)	449	293
- herav andre tjenester utenfor revisjonen (inkl.MVA)	191	-
- herav skatterådgivning (inkl.MVA)	-	-

¹⁾ Bonusbeløpet er kostnadsført bonus i regnskapsåret 2014.

Ved fratredelse før oppnådd pensjonsalder, har administrerende direktør og ledende ansatte avtale om etterlønn i 12 måneder etter oppsigelsestiden (6 mnd). Ved fratredelse fra 62 år har administrerende direktør rett til en pensjon tilsvarende 70 % av avtalt årslønn på fratredelsestidspunktet. Administrerende direktør kan fratre ved utgangen av det år vedkommende fyller 62 år med rett til pensjon tilsvarende 70 % av avtalt årslønn.

Maksimalt oppnåelig bonusbeløp for ledende ansatte, som defineres som selskapets ledergruppe, med individuelle bonusavtaler er 3 månedslønner i SpareBank 1 Forsikring AS. Bonus for måloppfyllelse for 2014 vil bli utbetalt i henhold til Finansdepartementets forskrift vedrørende godtgjørelse i finansinstitusjoner der halvparten av oppnådd bonusbeløp utbetales i 2015, og den resterende halvparten etter pro rata prinsippet i 2016, 2017 og 2018. Den utsatte bonusutbetalingen vil være relatert til avkastningen på utvalgte egenkapitalbevis i SpareBank 1 Gruppens eierbanker.

Det utbetales ikke honorar til styrets leder, og det foreligger ingen forpliktelser overfor styrets leder til å gi særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet. Det foreligger heller ingen avtaler om bonus, overskuddsdeling, opsjoner og lignende til fordel for leder av styret. SpareBank 1 Gruppen AS utbetaler lønn til styrets leder.

Ansattvalgte styremedlemmer i SpareBank 1 Forsikring AS er omfattet av den generelle bonusordningen for øvrige ansatte i selskapet. Styremedlemmer for øvrig har ikke noen form for variabel godtgjørelse.

NOTE 13 – SALGSKOSTNADER

NOK 1 000	2014	2013
Lønn	21 874	21 224
Provisjoner til SpareBank 1-banker	301 357	277 937
Andre salgskostnader	31 195	31 350
Sum salgskostnader	354 426	330 511

NOTE 14 – BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP OG RESULTATANALYSE

NOK 1 000	Ind.rente/ pensjon	Individuell kapital	Kollektiv pensjon	Gruppeliv	Ulykke	Selskapets midler	Totalt
<i>Resultatregnskap:</i>							
Premieinntekter	413 784	826 557	2 300 160	611 570	195 532	-	4 347 601
Inntekter fra finansielle eiendeler	398 160	77 961	728 124	75 386	20 377	3 429	1 303 437
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	181 176	191 507	1 095 083	-	-	-	1 467 766
Andre forsikringsrelaterte inntekter	13 058	9 043	51 467	6 153	1 409	-	81 130
Erstatninger	-681 188	-507 839	-940 992	-294 886	-57 756	-	-2 482 660
Endring i forsikringsmessige avsetninger	-62 076	21 798	-579 186	-210 538	-4 706	-1 610	-836 316
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse-særskilt investeringsvalg	-57 346	-140 133	-2 289 287	-	-	-	-2 486 766
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-96 381	-33 327	-	-	-129 708
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-175 967	-213 245	-284 622	-90 891	-93 539	-24	-858 289
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-369	-1 034	-46 518	-4 717	-7 306	-4	-59 951
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	29 232	264 615	-62 152	58 750	54 011	1 791	346 244
Avkastning på selskapets midler	-	-	-	-	-	159 217	159 217
Sum	29 232	264 615	-62 152	58 750	54 011	161 008	505 464
<i>Resultatanalyse:</i>							
Risikoresultat	6 068	204 637	89 974	50 584	37 005	-	388 268
Administrasjonsresultat	-122	42 994	-75 547	90	12 385	-24	-20 224
Avkastningsresultat	89 907	16 994	130 849	41 403	4 621	1 815	285 589
Oppreservering for økt levealder - fra risikoresultat	-	-	-28 768	-	-	-	-28 768
Oppreservering for økt levealder - fra avkastningsresultat	-	-	28 262	-	-	-	28 262
Vederlag for rentegaranti	370	-	26 405	-	-	-	26 775
Oppreservering belastet egenkapital	-	-	-16 784	-	-	-	-16 784
Resultat til fordeling	96 223	264 625	154 391	92 077	54 011	1 791	663 118
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-66 991	-10	-193 248	-	-	-	-260 249
Midler tilført/overført kunder	-	-	-23 295	-33 327	-	-	-56 622
Avkastning på selskapets midler	-	-	-	-	-	159 217	159 217
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	29 232	264 615	-62 152	58 750	54 011	161 008	505 464

BRANSJEFORDELT RESULTATREGNSKAP OG RESULTATANALYSE - DELBRANSJER
INDIVIDUELL RENTE OG PENSJON

NOK 1 000	Overskudds- modell etter forsikrings- virksomhets- loven § 9-9	Overskudds- modell etter tidl. gjeldende regler i lov 10.06.1988 om forsikrings- virksomhet § 8-1	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Investerings- valg	Sum
RESULTATREGNSKAP:					
Premieinntekter	972	6 401	361 801	44 610	413 784
Inntekter fra finansielle eiendeler	5 687	321 378	70 883	212	398 160
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	181 176	181 176
Andre forsikringsrelaterte inntekter	-	-	1 792	11 266	13 058
Erstatninger	-5 798	-382 461	-146 473	-146 456	-681 188
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses- kontraktfastsatte forpliktelser	-628	85 137	-147 500	915	-62 076
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses-særskilt investeringsvalg	-	-	-	-57 346	-57 346
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-512	-30 386	-109 842	-35 227	-175 967
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-7	-69	-255	-38	-369
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-286	-	30 406	-888	29 232
Resultatanalyse:					
Risikoinntekter	174	25 971	246 245	13 580	285 970
Risikokostnader	-1 150	-25 116	-166 262	-16 024	-208 552
Avsetning IBNR/RBNS	-	4 824	-77 272	238	-72 210
Tekniske avsetninger	-	-33	893	-	860
Netto risikoresultat	-976	5 646	3 604	-2 206	6 068
Gebyrer	831	20 995	117 589	36 430	175 845
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-417	-28 661	-53 415	-24 871	-107 364
Provisjoner	-94	-1 725	-56 428	-10 356	-68 603
Netto administrasjonsresultat	320	-9 391	7 746	1 203	-122
Vederlag for rentegaranti	370	-	-	-	370
Driftsresultat før finans	-286	-3 745	11 350	-1 003	6 316
Netto finansinntekter	3 172	197 209	38 430	115	238 926
Utbet.og overf. kursreserve. Bokført-verdijustert for garantikonto	-	-331	-	-	-331
Garantert rente	-1 771	-127 543	-19 374	-	-148 688
Netto avkastningsresultat	1 401	69 335	19 056	115	89 907
Resultat til fordeling	1 115	65 590	30 406	-888	96 223
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-1 401	-65 590	-	-	-66 991
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-286	-	30 406	-888	29 232

INDIVIDUELL KAPITAL

	Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	Overskuddsmodell etter tidl. gjeldende regler i lov 10.06.1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Investeringsvalg	Sum
RESULTATREGNSKAP:					
Premieinntekter	-2	20 497	655 697	150 367	826 559
Inntekter fra finansielle eiendeler	18 232	42 423	17 291	15	77 961
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	191 508	191 508
Andre forsikringsrelaterte inntekter	-	-1	705	8 338	9 042
Erstatninger	-28 330	-75 371	-221 910	-182 229	-507 840
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-kontraktsfastsatte forpliktelser	6 613	23 070	-7 880	-5	21 798
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-særskilt investeringsvalg	-	-	-	-140 133	-140 133
Overskudd på avkastningsresultatet	-	-	-	-	-
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-3 757	-10 582	-166 446	-32 461	-213 246
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-36	-36	-945	-17	-1 034
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-7 280	-	276 512	-4 617	264 615
Resultatanalyse:					
Risikoinntekter	325	23 779	440 679	1 467	466 250
Risikokostnader	-612	-31 498	-187 564	-480	-220 154
Avsetning IBNR/RBNS	-	-	-42 865	-991	-43 856
Tekniske avsetninger	-	-1 161	3 558	-	2 397
Netto risikoresultat	-287	-8 880	213 808	-4	204 637
Gebyrer	2 600	5 102	224 949	27 838	260 489
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-3 158	-9 355	-69 701	-24 526	-106 740
Provisjoner	-599	-1 227	-100 994	-7 935	-110 755
Netto administrasjonsresultat	-1 157	-5 480	54 254	-4 623	42 994
Driftsresultat før finans	-1 444	-14 360	268 062	-4 627	247 631
Netto finansinntekter	10 205	25 988	8 450	10	44 653
Garantert rente	-16 041	-11 618	-	-	-27 659
Netto avkastningsresultat	-5 836	14 370	8 450	10	16 994
Resultat til fordeling	-7 280	10	276 512	-4 617	264 625
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-	-10	-	-	-10
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-7 280	-	276 512	-4 617	264 615

ULYKKE

	Overskudds- modell etter forsikrings- virksomhets- loven § 9-9	Overskudds- modell etter tidl. gjeldende regler i lov 10.06.1988 om forsikrings- virksomhet § 8-1	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Investerings- valg	Sum
RESULTATREGNSKAP:					
Premieinntekter	-	-	195 532	-	195 532
Inntekter fra finansielle eiendeler	-	-	20 377	-	20 377
Andre forsikringsrelaterte inntekter	-	-	1 409	-	1 409
Erstatninger	-	-	-57 756	-	-57 756
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelses- kontraktsfastsatte forpliktelser	-	-	-4 706	-	-4 706
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-	-	-93 539	-	-93 539
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-	-	-7 306	-	-7 306
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-	-	54 011	-	54 011
Resultatanalyse:					
Risikoinntekter	-	-	160 702	-	160 702
Risikokostnader	-	-	-77 412	-	-77 412
Avsetning IBNR/RBNS	-	-	-16 058	-	-16 058
Tekniske avsetninger	-	-	-30 227	-	-30 227
Netto risikoresultat	-	-	37 005	-	37 005
Gebyrer	-	-	100 162	-	100 162
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-	-	-46 068	-	-46 068
Provisjoner	-	-	-41 709	-	-41 709
Netto administrasjonsresultat	-	-	12 385	-	12 385
Driftsresultat før finans	-	-	49 390	-	49 390
Netto finansinntekter	-	-	4 621	-	4 621
Netto avkastningsresultat	-	-	4 621	-	4 621
Resultat til fordeling	-	-	54 011	-	54 011
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-	-	54 011	-	54 011

KOLLEKTIV PENSJON

	Ytelses- basert pensjons- ordninger uten investeringsvalg	Fripoliser	Innskudds- baserte pensjons- ordninger uten investeringsvalg	Innskudds- baserte pensjons- ordninger med investeringsvalg	Kontrakter uten rett til andel av overskudd	Sum
RESULTATREGNSKAP:						
Premieinntekter	333 584	27 883	71 456	1 742 752	124 487	2 300 162
Inntekter fra finansielle eiendeler	312 727	330 145	41 118	17 672	26 462	728 124
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-	-	-	1 095 083	-	1 095 083
Andre forsikringsrelaterte inntekter	188	3	-	51 275	-	51 466
Erstatninger	-134 528	-144 465	-142 665	-405 814	-113 520	-940 992
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-kontraktsfastsatte forpliktelser	-458 350	-181 163	63 559	-5 497	2 265	-579 186
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser-særskilt investeringsvalg	-	-	-	-2 289 287	-	2 289 287
Overskudd på avkastningsresultatet	-64 063	-10 354	-19 290	-	-2 675	-96 382
Forsikringsrelaterte driftskostnader	-52 584	-28 290	-11 647	-161 925	-30 176	-284 622
Andre forsikringsrelaterte kostnader	-455	-121	-2 304	-42 515	-1 123	-46 518
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-63 481	-6 362	227	1 744	5 720	-62 152
Resultatanalyse:						
Risikoinntekter	89 798	70 506	3 300	56 633	98 157	318 394
Risikokostnader	-60 891	-42 336	-4 645	-12 616	-19 470	-139 958
Avsetning IBNR/RBNS	8 377	738	1 359	-44 036	-54 669	-88 231
Tekniske avsetninger	-96	-	-	-	-135	-231
Netto risikoresultat	37 188	28 908	14	-19	23 883	89 974
Gebyrer	17 324	22 517	8 844	154 076	6 514	209 275
Driftskostnader ekskl. provisjoner	-47 793	-25 207	-9 526	-119 665	-27 356	-229 547
Provisjoner	-4 991	-3 083	-2 121	-42 261	-2 819	-55 275
Netto administrasjonsresultat	-35 460	-5 773	-2 803	-7 850	-23 661	-75 547
Vederlag for rentegaranti	23 375	-	3 030	-	-	26 405
Oppreservering belastet egenkapital	-16 195	-589	-	-	-	-16 784
Driftsresultat før finans	8 908	22 546	241	-7 869	222	24 048
Netto finansinntekter	167 534	209 300	19 589	9 613	13 306	419 342
Utbet.og overf. kursreserve. Bokført- verdijustert for garantikonto	-	-2	-	-	-	-2
Garantert rente	-131 039	-152 006	-313	-	-5 133	-288 491
Netto avkastningsresultat	36 495	57 292	19 276	9 613	8 173	130 849
Oppreservering for økt levealder - fra risikoresultat	-8 326	-20 442	-	-	-	-28 768
Oppreservering for økt levealder - fra avkastningsresultat	36 168	-7 906	-	-	-	28 262
Oppreservering for økt levealder	27 842	-28 348	-	-	-	-506
Resultat til fordeling	73 245	51 490	19 517	1 744	8 395	154 391
Avsetning til/anvendelse av tilleggsavsetninger	-126 458	-47 500	-19 290	-	-	-193 248
Resultat til kunder	-10 268	-10 352	-	-	-2 675	-23 295
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	-63 481	-6 362	227	1 744	5 720	-62 152

NOTE 15 – SKATT

Sammenheng mellom resultat før skattekostnad og skattegrunnlag

NOK 1 000	2014	2013
Resultat før skattekostnad	505 462	638 390
Endring i midlertidige forskjeller	-542 114	-241 896
Overføring pensjonsforpliktelser (direkte balanseført)	-	-156 376
Permanente forskjeller	-236 621	-232 296
Korreksjon tidligere år	-	-4 300
Grunnlag for betalbar skatt i resultat	-273 273	3 522
Betalbar skatt	-	986
Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt forutsatt 27 % (28 %)	67 269	91 462
Endring i utsatt skattefordel/utsatt skatt - effekt pga endret skattesats	-	-10 680
Effekt utsatt skattefordel av overført pensjonsforpliktelser - direkte balanseført	-	43 785
Skatteandel mottatt konsernbidrag	-	-28 000
For lite/mye avsatt skatt tidligere år	3 039	12 452
Skattekostnad	70 308	110 005
Skatt før andre resultatkomponenter	98 529	93 115
Skatt på andre resultatkomponenter	-28 221	16 890
<i>Herav skatt knyttet til:</i>		
Estimatavvik i pensjonsavtalen	-28 221	16 890
Skattekostnad inkludert andre resultatkomponenter	70 308	110 005
Utsatt skatt/utsatt skattefordel per 31.12		
Verdipapirer	325 123	200 694
Andeler i datterforetak og tilknyttede foretak (eiendomsselskap)	174 289	138 242
Forsikringsmessige avsetninger som er egenkapital	17 341	13 851
Sum utsatt skatt	516 753	352 787
Anleggsmidler	-457	-576
Avsetninger	-17 371	-15 612
Pensjonsforpliktelser	-50 325	-34 371
Sum utsatt skattefordel	-68 153	-50 559
Utsatt skattefordel knyttet til fremførbart skattemessig underskudd	-73 784	-
Utsatt skatt (+)/skattefordel (-)	374 816	302 228
Utsatt skatt	374 816	302 228
Ikke balanseført utsatt skatt/skattefordel	-19 125	-13 806
Netto utsatt skatt/utsatt skattefordel	355 691	288 422
Avstemming av skattekostnad:		
27 % (28 %) av resultat før skatt	136 475	178 749
Permanente forskjeller 27 % (28 %)	-63 888	-65 043
Effekt på utsatt skatt per 31.12. pga endring i skattesats	-	-10 680
Korreksjon tidligere år	2 994	7 112
Øvrige forskjeller	-5 273	-133
Beregnet skattekostnad	70 308	110 005

NOTE 16 – IMMATERIELLE EIENDELER (PROGRAMVARE)

NOK 1 000	Utvikling av fagsysteme	Nåværende fagsystemer	Andre støttesystemer	Lisenser	Øvrige immateriell eiendeler	Sum
Balanseført verdi pr. 31.12.2013	2 122	110 244	50 587	24 697	25 453	213 103
Anskaffelseskost 01.01.2014	2 122	140 112	100 379	29 658	32 709	304 980
Tilgang i året	-	9 371	8 304	-	4 407	22 082
Avgang i året	2 122	-	-	-	-	2 122
Anskaffelseskost 31.12.2014	-	149 483	108 683	29 658	37 116	324 940
Akkumulert avskrivning og nedskrivning	-	29 868	49 792	4 961	7 256	91 877
Årets avskrivning	-	16 851	15 054	3 649	6 815	42 369
Akk. avskrivninger og nedskrivninger pr.	-	46 719	64 846	8 610	14 071	134 246
Balanseført verdi pr. 31.12.2014	-	102 764	43 837	21 048	23 045	190 695
Forutsetninger om økonomisk levetid:	3-10 år	3-6 år	3-10 år	3-10 år	6-10 år	

Den enkelte eiendel avskrives lineært i henhold til en avskrivningsplan basert på forutsetninger om programvarens økonomiske levetid.

SpareBank 1 Forsikring AS har en løpende avtale med SpareBank 1 Gruppen AS om levering av alt inventar og utstyr. Leiekostnad og rente for dette utgjorde 8,5 mill. kroner i 2014.

NOTE 17 – EIENDOM

VERDIVURDERING

Eiendommene bokføres til virkelig verdi. Etter IFRS er virkelig verdi den pris som ville blitt oppnådd ved salg av en eiendel i en velordnet transaksjon mellom markedsdeltakere på måletidspunktet.

Selskapet benytter en intern kontantstrømmodell for å beregne virkelig verdi for eiendommene. I modellen estimeres en 30-års kontantstrøm på basis av forventede fremtidige kostnader og inntekter for hver enkelt eiendom. Etter utløpet av det 30. året i kontantstrømmen er det beregnet en sluttverdi. Kontantstrøm inklusiv sluttverdi inflateres med forventet prisvekst og diskonteres med et avkastningskrav som består av risikofri rente og et risikopåslag. Risikopåslaget er satt individuelt for hver enkelt eiendom.

MER OM DE VIKTIGSTE FORUTSETNINGENE:

Leieinntekter

For kontorarealer, som utgjør den største arealtypen i porteføljen, benytter selskapet en egen separat modell for å estimere forventet langsiktig kontantstrøm etter utløp av dagens leiekontrakter. Prishistorikk fra reelle kontraktsinngåelser for den enkelte eiendom inngår i datagrunnlaget for å estimere forventet fremtidig leie for arealet. De forventede leieprisene er basert på et definert kartutsnitt, hvor data på løpende markedsleier per kvadratmeter bruttoareal er hentet ut. Det definerte kartutsnittet vil gi et presist bilde på relevante leiepriser i et område. Videre er de løpende leiene i hvert kartutsnitt inndelt i 4 kvartiler. For å få en ytterligere presis vurdering av forventet leie er hver eiendom plassert i én kvartil. Kvartilinndelingen er hovedsakelig basert på historiske kontrakter for eiendommen, men også kalibrert for strategi og forventet utvikling av eiendommen.

For arealtyper som ikke dekkes av leieprisstatistikk, benyttes selskapets egne vurderinger for å finne fremtidig inntekt.

Kostnader

Gjennomsnittlige historiske driftskostnader og selskapets forventninger per eiendom inngår for å estimere forventede kostnader. Som et anslag for forventede eierkostnader på lang sikt benyttes statistikk fra OPAK og Basale. Dersom de historiske kostnadene har vært spesielt høye eller spesielt lave, benyttes ytterpunktene i OPAK/Basale sine anslag for normale eierkostnader for år 1 i kontantstrømmen. Eierkostnadene antas å være stigende med eiendommens alder og vokser lineært til OPAK/Basales anslag for høye eierkostnader over kontantstrømmens lengde.

Avkastningskrav

Avkastningskravet består av risikofri rente som endres over kontantstrømmen og risikopåslag som gjelder individuelt for hver eiendom.

Risikofri rente

Observasjoner fra transaksjonsmarkedet tyder på at eiendom er lite sensitive til endringer i markedsrentene. I stedet er det langsiktige forventninger til rentenivået som synes å ligge til grunn for eventuelle prisendringer for eiendom. Grunnen til dette kan være at selv de lengste markedsrentene er relativt korte i forhold til forventet varighet på en næringseiendom. Selskapet har valgt å benytte en 10-års swaprente for de første 10 årene i kontantstrømmen, og en antatt langsiktig normalrente på 5 % for de siste 10 årene og for sluttverdien. For årene i mellom, fra år 10 til år 20, er det benyttet interpolering mellom de to rentene.

Risikopåslag

Selskapet benytter et kategoriseringsverktøy for å anslå risikopåslagene per eiendom. Beliggenhet, kontraktslengde og antatt grad av syklisk karakter i kontantstrømmen til den enkelte eiendom inngår som elementer for å plassere eiendommens vektete risikoegenskaper på en poengskala. Eiendommens plassering på poengskalaene benyttes så til å finne eiendommens spesifikke risikopåslag innenfor et spenn mellom antatt høyt og lavt risikopåslag i markedet. Dette spennet blir kalibrert mot observerte nøkkeltall fra transaksjonsmarkedet. Kategoriseringen og kalibreringen skal til sammen bidra til markedsmessig og konsistent verdivurdering til virkelig verdi, både på tvers av eiendommene og over tid.

Ekstern verdivurdering

Parallelt med intern verdivurdering blir det utført ekstern verdivurdering for utvalgte eiendommer i porteføljen for å avstemme markedsutviklingen i perioden. Samtidig er dette en mulighet for å sjekke og diskutere rimeligheten av verdinivåene og eventuelt forutsetningene som inngår i vurderingen mot andre. Utvalget er trukket tilfeldig av forhåndsdefinert antall eiendommer. Det er planen at utvalget for ekstern vurdering rulleres over en periode på 3 år, dog med en viss overlapp med halvårlige intervall for ekstern vurdering.

Sensitivitet

Eiendomsverdiene er spesielt sensitive til endringer i avkastningskravet. Holdes alt annet likt, vil en økning i avkastningskravet på 0,25 prosentpoeng redusere verdiene med ca 130 mill. kroner, eller 2,5 %.

Latent skatt

I forbindelse med verdivurderingen av eiendommene er effekten av latent skatt beregnet utenom verdivurderingsmodellen. Latent skatt oppstår som følge av at man eier aksjer i et eiendomsaksjeselskap og ikke eiendommene direkte. Latent skatt er beregnet med 7 % av differansen mellom virkelig verdi og skattemessig verdi, redusert med bokført utsatt skatt i

selskapsregnskapene for eiendommene. Dette er i henhold til normal bransjepraksis. Nettoeffekten reduserer virkelig verdi av investeringseiendommene.

Segment	Nominelt avkastningskrav (verdi-vektet)	Dagens kontrakts-leie	Forventet leie etter utløp	Vektet gjenvær. Leietid	Nåværende ledighet	Anslag eierkost pr. kvm	Brutto Areal	Virkelig verdi eiendom	Antall eiendommer
Kontor - Indre by og sentrum, Oslo	6,4 %	144 694 821	162 750 481	4,32	0,8 %	222	77 439	2 040 949	7
Kontor - Skøyen	6,6 %	115 202 195	139 729 925	3,13	15,2 %	214	74 863	1 588 798	5
Oslo for øvrig	7,5 %	32 533 640	32 368 462	7,56	0,0 %	115	19 424	406 563	3
Totalt for hele porteføljen	6,6 %	292 430 656	334 848 869	4,18	6,4 %	208	171 726	4 036 310	15

Avkastningskrav, gjenværende leietid og ledighet er vektet i forhold til virkelig verdi.

Segment	Areal	Virkelig verdi eiendom	Øvrige eiendeler og gjeld	Avsatt konsern-bidrag	Verdiregulert aksjer	Bokført verdi selskap	Herav verdireg eiendom	Inntektsført resultat i år
Kontor - Indre by og sentrum, Oslo	77 439	2 040 949	7 093	61 661	(48 540)	2 061 163	422 880	121 564
Kontor - Skøyen	74 863	1 588 798	56 443	29 010	(41 929)	1 632 322	323 042	69 851
Øvrig eiendom	19 424	406 563	2 345	16 003	(12 982)	411 929	49 098	26 758
Sum	171 726	4 036 310	65 881	106 674	(103 451)	4 105 414	795 020	218 173

Bokført verdi 31.12.14

IB bokført verdi 1.1	3 994 103
Årets verdiregulering	155 578
Tilgang/avgang	-
Endring egenkapital	111 499
Kapitalforhøyelse	114 500
Tilleggsutbetaling basert på siste års regnskap	(207 700)
Utbetalt konsernbidrag	(146 156)
Avsatt konsernbidrag	106 674
Årets verdiregulering aksjer	(23 084)
UB bokført verdi 31.12	4 105 414

	Selskaps-portefølje	Kollektiv portefølje	Bokført verdi
Aksjer og andeler balansepost 2.2.1 og 7.2.1	678 010	3 426 170	4 104 180
Direkte eiet eiendommer balansepost 2.1 og 7.1	204	1 030	1 234
	678 214	3 427 200	4 105 414

NOK 1 000	Eier- andel
<i>Næringsbygg i Oslo</i>	
Hammersborggata 2 AS	100%
Storgaten 33 Oslo AS	89%
Benull AS	100%
Saturna AS	100%
Ramira AS	100%
Provita AS	100%
Ostara AS	100%
Ørn Eiendom AS	100%
Tordenskioldsgate 2 Oslo AS	100%
Storgaten 1 AS	100%
Hammersborggata 9 AS	50%
Calmeyersgate 1 AS	100%

Andelene i Hammersborggata 9 AS og Storgata 33 AS er behandlet som felleskontrollert virksomhet ettersom selskapet gjennom avtale utøver kontroll sammen med SpareBank 1 Skadeforsikring. Øvrige eiendomsselskaper er 100% eiet av selskapet. All kapital i eiendomsselskapene er stemmeberettiget

NOTE 18 – KLASSIFISERING AV FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER

NOK 1 000	Lån og fordringer	Holdt til forfall	Virkelig verdi, Handels - porteføljen	Virkelig verdi, FVO	Tilgjengelig for salg	Amortisert kost	Sum
Aksjer og andeler - selskapsporteføljen	-	-	-	-	1 318	-	1 318
Aksjer og andeler - kollektivporteføljen	-	-	1 393 535	1 100 013	-	-	2 493 548
Sum aksjer og andeler	-	-	1 393 535	1 100 013	1 318	-	2 494 866
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - selskapsporteføljen	378 523	272 380	-	2 727 940	-	-	3 378 843
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - kollektivporteføljen	2 757 333	2 808 650	243 433	7 415 559	-	-	13 224 975
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	3 135 856	3 081 030	243 433	10 143 499	-	-	16 603 818
Utlån - selskapsporteføljen							
Andre finansielle eiendeler - selskapsporteføljen	-	-	-	27 568	-	-	27 568
Andre finansielle eiendeler - kollektivporteføljen	-	-	17	58 309	-	-	58 326
Sum andre finansielle eiendeler	-	-	17	85 877	-	-	85 894
Aksjer og andeler - investeringsvalg	-	-	153 816	7 079 745	-	-	7 233 561
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning - investeringsvalg	-	-	47 660	5 717 846	-	-	5 765 506
Andre finansielle eiendeler - investeringsvalg	-	-	-	36 276	-	-	36 276
Sum eiendeler i livsforsikring med investeringsvalg	-	-	201 476	12 833 867	-	-	13 035 343
Sum finansielle eiendeler 2014	3 135 856	3 081 030	1 838 461	24 163 256	1 318	-	32 219 921

Sum ansvarlig lån, balansepost 11.4	-	-	-	-	-	200 000	200 000
Sum forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring, balansepost 16.1	-	-	-	-	-	161 741	161 741
Sum forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring, balansepost 16.2	-	-	-	-	-	22 554	22 554
Derivater - selskapsporteføljen	-	-	21 007	-	-	-	21 007
Derivater - kollektivporteføljen	-	-	14 806	-	-	-	14 806
Sum derivater, balansepost 16.4	-	-	35 813	-	-	-	35 813
Sum finansielle forpliktelser 2014	-	-	35 813	-	-	384 295	420 108

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost selskapsportefølje	balansepost 2.3	650 903
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi selskapsportefølje	balansepost 2.4	2 756 826
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost kollektivportefølje	balansepost 7.3	5 565 983
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi kollektivportefølje	balansepost 7.4	10 210 866
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi investeringsvalgporteføljen	balansepost 8.4	13 035 343
Sum finansielle eiendeler 2014		32 219 921

Ansvarlig lån	balansepost 11.4	200 000
Forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring	balansepost 16.1	161 741
Forpliktelser i forbindelse med direkte gjenforsikring	balansepost 16.2	22 554
Finansielle derivater	balansepost 16.4	35 813
Sum finansielle forpliktelser 2014		420 108

NOTE 19 – VERDETTESHERARKI

Hoveddelen av selskapets finansielle eiendeler er vurdert til virkelig verdi. Virkelig verdi er det beløp den enkelte eiendel kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold. Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle eiendeler og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Eiendelene klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av eiendelen.

Nivå 1

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendels virkelige verdi. Eiendeler klassifiseres i nivå 1 dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på en armlengdes avstand.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert under nivå 1

- Andeler i aksje-, obligasjons- og pengemarkedsfond
- Børsnoterte aksjer og obligasjoner

Nivå 2

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi for eiendelen ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 2 dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle instrumenter er klassifisert under nivå 2

- Valutaterminer, fremtidige renteaftaler og valutaswapper hvis virkelig verdi er derivert fra verdien av underliggende instrument
- Obligasjoner og sertifikater som ikke er noterte, eller er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De unoterte instrumentene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt

Nivå 3

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata. Eiendeler klassifiseres i nivå 3 dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata.

Selskapet har en helt ubetydelig post klassifisert under nivå 3.

Bevegelser mellom nivåene skjer når karakter rundt input til verdsettelse endrer seg.

NOK 1 000	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelsesteknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelsesteknikk basert på ikke observerbare markedsdata	Sum
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PER 31.12.2014:				
Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	1 318	1 318
Verdipapirer – virkelig verdi, Handelsporteføljen	1 838 444	17	-	1 838 461
Herav aksjer og andeler	1 547 351	-	-	1 547 351
Herav obligasjoner og sertifikater	291 093	-	-	291 093
Herav andre verdipapirer	-	17	-	17
Verdipapirer – virkelig verdi, FVO	23 973 727	189 529	-	24 163 256
Herav aksjer og andeler	8 179 758	-	-	8 179 758
Herav obligasjoner og sertifikater	15 793 969	67 376	-	15 861 345
Herav andre verdipapirer	-	122 153	-	122 153
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	25 812 171	189 546	1 318	26 003 035

FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PR 31.12.2014:

CDO - avvik i forhold til virkelig verdi	-	-	-	-
Valutaterminer	-	21 007	-	21 007
Rentederivater	-	14 806	-	14 806
FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	-	35 813	-	35 813

AVSTEMMING AV NIVÅ 3:

Inngående balanse per 01.01.14	-	-	-	1 298
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	-	-	-	20
UTGÅENDE BALANSE PER 31.12.14	-	-	-	1 318

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PER 31.12.2013:

Verdipapirer – tilgjengelig for salg	-	-	1 298	1 298
Verdipapirer – virkelig verdi, Handelsporteføljen	2 133 869	17	-	2 133 886
Herav aksjer og andeler	1 634 497	-	-	1 634 497
Herav obligasjoner og sertifikater	499 372	-	-	499 372
Herav andre verdipapirer	-	17	-	17
Verdipapirer – virkelig verdi, FVO	20 291 031	378 486	-	20 669 517
Herav aksjer og andeler	6 587 687	-	-	6 587 687
Herav obligasjoner og sertifikater	13 703 344	287 471	-	13 990 815
Herav andre verdipapirer	-	91 015	-	91 015
Finansielle derivater	-	2 216	-	2 216
Herav valutainstrumenter	-	2 216	-	2 216
FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	22 424 900	380 719	1 298	22 806 917

FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI PR 31.12.2013:

CDO - avvik i forhold til virkelig verdi	-	89 600	-	89 600
Valutaterminer	-	7 709	-	7 709
Rentederivater	-	5 316	-	5 316
FINANSIELLE FORPLIKTELSER SOM MÅLES TIL VIRKELIG VERDI	-	102 625	-	102 625
AVSTEMMING AV NIVÅ 3:				
Inngående balanse per 01.01.13	-	-	-	2 029
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	-	-	-	32
Konvertert til ett annet fagsystem	-	-	-	(763)
UTGÅENDE BALANSE PER 31.12.13	-	-	-	1 298

NOTE 20 – FINANSIELLE EIENDELER OG FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTATET

NOK 1 000	Antall	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
<i>Norske aksjefond:</i>			
Alfred Berg Aktiv	109 456	36 689	105 875
Alfred Berg Indeks	508 152	83 556	129 845
Danske Invest norske aksjer inst II	219 697	313 977	417 185
Holberg Norge	395 189	77 295	129 691
Nordea Norge Verdi	20 364	145 512	151 280
ODIN Norge	245 375	448 190	564 642

Skagen Vekst	8 408	11 370	15 489
Sum norske aksjefond	1 506 641	1 116 589	1 514 007
<i>Private Equity:</i>			
Abbon		290	17
Energy Ventures PE		15 912	43
Four Seas Vent III		450	-
Verdane Capital III		2 983	746
Sum private equity		19 635	806
<i>Utland Private Equity:</i>			
HarbourVest Int. PE IV-Direct Fund		7 766	959
HarbourVest Int. PE IV-Partnership		22 768	21 369
Sum utland Private Equity		30 534	22 328
<i>Utenlandske aksjefond:</i>			
Carnegie Medical	90 842	158 413	396 404
Delphi Europa	221 999	461 745	582 977
DNB Fund-INDIA A	13 276	11 243	15 913
DNB Miljoinvest	650 223	227 441	288 672
DNB Nordic Technology	434 897	141 168	298 900
East Cap Balkan FD A SEK	180 798	15 527	19 106
GLG Japan Core Alpha Equity Fund AA	6 988	4 699	6 969
GLG Japan Core Alpha AAX	305 599	208 632	316 067
Holberg Norden	90 551	18 855	24 390
Invesco Japanese Equity Adv	2 653 113	377 544	621 997
Invesco Japanese Equity Core Fund	2 958 265	23 650	35 159
Invesco US Structured Equity Class	11 956	848	1 832
KLP Aksje Asia Indeks 1	94 413	64 508	115 776
KLP Aksje Europa Indeks 1	74 291	50 673	97 876
KLP AksjeGlobal Indeks I	49 154	81 963	89 556
KLP AksjeUSA Indeks USD	29 956	172 163	475 606
Legg Mason Value Fund	871 972	493 416	1 020 199
Legg Mason CBA AGG Growth PA USD	412 856	491 744	661 178
Morgan Stanley Inv EUR Equity Alpha	131 827	33 971	45 902
Morgan Stanley American Fran USD A	327 608	62 638	130 771
ODIN Emerging Markets	370 165	67 217	86 274
ODIN Europa	1 954 736	171 278	293 210
ODIN Finland	13 724	60 122	85 826
ODIN Global	1 193 827	122 723	207 332
ODIN Maritim	44 964	34 890	34 926
ODIN Norden	167 497	192 470	291 240
ODIN Offshore	441 839	91 647	83 640
ODIN Sverige	23 026	50 996	61 033
Parvest Equity Best Sel Euro	19 532	32 000	36 534
Parvest Equity USA Growth	4 474	2 614	7 771
Schroders In-Great China - IAC	34 647	7 632	11 212
Schroders International Emerging	513 077	27 475	63 242
Schroders International US Small	75 954	57 290	165 448
Schroders ISF European Eq Yield	6 279	726	961
Schroders ISF European Equity Alpha	139 373	39 008	86 234
Schroders ISF Greater China A	97 930	13 985	39 436
Schroders ISF Japanese Equity A	11 455	431	676
Schroders ISF Pacific Equity A	26 185	1 868	2 639
Schroders ISF US Large Cap A Acc	1 257	601	1 092
Schroders ISF US Small&Mid-Cap A	1 768	2 206	3 174

Schroders Int Euro Opp I	636 808	318 939	598 189
SEB Concept Biotechnology Acc Fund	83 513	18 153	78 501
Skagen Global	20 860	17 908	26 296
Skagen Kon-Tiki	46 270	25 393	31 812
Wells Fargo Lux WW US	413 170	314 339	648 020
Sum utenlandske aksjefond	15 952 914	4 772 752	8 189 968
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi	17 459 555	5 939 510	9 727 109

Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret

Inngående balanse 01.01.14	8 222 184
Tilgang av aksjer og andeler	1 449 282
Avgang av aksjer og andeler	-1 077 440
Urealiserte verdiendring	1 133 083
Utgående balanse 31.12.14	9 727 109

Andelen børsnoterte papirer i aksjeporteføljen:

Tilnærmet 100 % av papirene er investert i børsnoterte selskaper gjennom investeringer i aksjefond (UCITS)

Risikoprofilen i aksjeporteføljen:

Aksjeandelen har i løpet av året gjennomsnittlig vært ca 12 %.

Den regionale fordelingen var ved årets slutt 20 % i Norge og 80 % i utlandet. Regionsfordelingen i utlandet er stort sett forvaltet etter fordelingen i MSCI World AC, med små regionale avvik.

Aksjeporteføljen er delt mellom indekxnære og aktive fond. Ved årsskiftet var forholdet mellom aktiv og indekxnær forvaltning henholdsvis 55 % og 45 %.

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER TIL VIRKELIG VERDI:

NOK 1 000	Sertifikater	Obligasjoner	Annet	Sum
Direkte investeringer i sertifikater og obligasjoner		7 362 059	-	7 362 059
Indirekte investeringer i sertifikater og obligasjoner forvaltet gjennom fond		5 661 516	3 071 663	8 733 179
Opptjente ikke forfalte renter		57 200	-	57 200
Sum obligasjoner og sertifikater		13 080 775	3 071 663	16 152 438

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR PER 31.12.14

NOK 1 000	Pålydende	Anskaffelse		Bokført virkelig verdi
		kost		
Stat	790 000	799 316		828 580
Annen offentlig utsteder	173 000	178 096		188 143
Finansielle foretak	13 642 600	13 742 916		14 293 204
Ikke-finansielle foretak	799 000	805 704		842 511
Sum obligasjoner og sertifikater pr. 31.12.14	15 404 600	15 526 032		16 152 438
<i>Herav opptjente ikke forfalte renter</i>				57 200

NOK 1 000	Risiko- vektning	Pålydende 2014	Anskaffelses 2014	Bokført verdi/ 2014	Pålydende 2013	Anskaffelses kost 2013	Bokført verdi/ virkelig verdi 2013
Norske obligasjoner:							
Stats og statsgaranterte	0 %	30 000	30 702	31 740	-	-	-
Norske obligasjoner med Kommuner og fylker	10 % 20 %	2 532 000 173 000	2 588 473 178 096	2 691 287 188 143	1 544 000 65 000	1 549 863 64 968	1 590 764 70 001
Kredittforetak og bank	20 %	882 931	906 551	987 411	888 964	892 644	943 469
Obligasjonsfond	20 %	2 746 781	3 110 238	3 257 087	2 921 474	3 252 708	3 318 209
Pengemarkedfond	20 %	3 319 166	3 072 337	3 071 663	3 507 333	3 179 025	3 178 162
Obligasjonsfond	50 %	759 634	772 771	850 749	759 634	772 771	783 725
Kredittforetak og bank	100 %	898 000	901 150	911 712	501 000	501 745	512 544
Obligasjonsfond	100 %	418 142	416 147	376 907	606 788	632 957	629 588
Pengemarkedfond	100 %	-	-	-	494 593	509 218	509 159
Industriforetak	100 %	686 000	691 002	725 654	434 500	435 052	449 919
Sum norske obligasjoner til virkelig verdi		12 445 654	12 667 467	13 092 353	11 723 286	11 790 951	11 985 540
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>5 145 931</i>	<i>5 239 870</i>	<i>5 473 929</i>	<i>3 362 464</i>	<i>3 373 359</i>	<i>3 494 748</i>
Utenlandske obligasjoner:							
Stats og statsgaranterte	0 %	760 000	768 614	796 840	540 000	539 459	553 016
Utenlandske obligasjoner med Kommuner og fylker	10 % 20 %	472 000 -	479 390 -	485 165 -	536 000 -	544 058 -	553 213 -
Kredittforetak og bank	20 %	296 000	295 971	301 166	96 500	91 275	94 213
Obligasjonsfond	20 %	742 546	480 828	495 597	235 344	332 329	395 119
Obligasjonsfond	100 %	401 900	542 176	681 176	401 338	541 331	619 177
Kredittforetak og bank	100 %	173 500	176 884	183 284	122 500	120 489	123 836
Industriforetak	100 %	113 000	114 702	116 857	161 000	163 036	166 073
Sum utenlandske obligasjoner til virkelig verdi		2 958 946	2 858 565	3 060 085	2 092 682	2 331 977	2 504 647
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>1 809 500</i>	<i>1 830 331</i>	<i>1 877 954</i>	<i>1 251 000</i>	<i>1 249 611</i>	<i>1 274 828</i>
Sum obligasjoner og sertifikater til virkelig verdi		15 404 600	15 526 032	16 152 438	13 815 968	14 122 928	14 490 187

OBLIGASJONER OG CERTIFIKATER TIL VIRKELIG VERDI FORDELT PÅ FORFALL:

NOK 1000	< 6 mnd	6 - 12 mnd	1 - 3 år	3-5 år	> 5 år	Uten forfall	Total
Stat	-	200 742	248 034	161 175	218 629	-	828 580
Annen offentlig utsteder	-	-	5 235	55 944	126 964	-	188 143
Finansielle foretak	131 201	31 960	561 078	1 979 944	2 855 842	8 733 179	14 293 204
Ikke-finansielle foretak	-	-	120 083	369 627	352 801	-	842 511
Sum obligasjoner og sertifikater	131 201	232 702	934 430	2 566 690	3 554 236	8 733 179	16 152 438

Durasjon

Norske obligasjoner	1,54
Utenlandske obligasjoner	5,88

Gjennomsnittlig rente

Norske obligasjoner	2,13
Utenlandske obligasjoner	3,07

ANDRE FINANSIELLE VERDIPAPIRER TIL VIRKELIG VERDI:

NOK 1 000	Antall	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Hedgefond:			
Norgesinvestor Value		50	55
Sum Hedgefond		50	55
Bankinnskudd og andre fordringer:			
Bankinnskudd og andre fordringer			85 877
Andre finansielle eiendeler Investeringsvalgporteføljen			36 276
Sum Bankinnskudd og andre fordringer			122 153
Sum andre finansielle verdipapirer til virkelig verdi			122 170

DERIVATER MED NEGATIV VERDI, KLASSIFISERT SOM GJELD:

NOK 1 000	Pålydende	Anskaffelses kost	Bokført verdi/ virkelig verdi
Valutaterminforretninger			(21 007)
Rentederivater			(14 806)
Sum derivater klassifisert som gjeld			(35 813)

Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret derivatdel CDO-investeringer:

Inngående balanse 01.01.14			(89 600)
Salg			89 600
Utgående balanse 31.12.14 derivatdel CDO-investeringer			-

NOTE 21 – OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL

OBLIGASJONER FORDELT PÅ UTSTEDERSEKTOR 31.12.14

NOK 1000	Pålydende	Anskaffelses kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat	240 000	240 000	244 936	277 790
Annen offentlig utsteder	264 000	260 140	265 762	284 069
Finansielle foretak	1 890 000	1 887 036	1 943 267	2 116 461
Ikke-finansielle foretak	615 000	609 138	627 065	675 653
Sum obligasjoner som holdes til forfall pr. 31.12.14	3 009 000	2 996 314	3 081 030	3 353 973

NOK 1000	Risiko- vekting	Pålydende 2014	Anskaffelses kost 2014	Balanseført verdi 2014	Virkelig verdi 2014
Stats og statsgaranterte	0%	240 000	240 000	244 936	277 790
Statsforetak	10%	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	200 000	200 000	207 354	203 144
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	580 000	579 916	591 771	695 788
Kommuner og fylker	20%	264 000	260 140	265 762	284 069
Kredittforetak og bank	20%	890 000	887 684	914 871	963 839
Kredittforetak og bank	100%	220 000	219 436	229 271	253 690
Industrilån	100%	615 000	609 138	627 065	675 653
Sum obligasjoner som holdes til forfall		3 009 000	2 996 314	3 081 030	3 353 973
Herav børsnoterte papirer		2 269 000	2 257 228	2 321 543	2 542 177

NOK 1000	Risiko- vekting	Pålydende 2013	Anskaffelses kost 2013	Balanseført verdi 2013	Virkelig verdi 2013
Stats og statsgaranterte	0%	240 000	240 000	244 944	258 088
Statsforetak	10%	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	200 000	200 000	207 354	210 659
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	580 000	579 916	591 766	622 981
Kommuner og fylker	20%	264 000	260 140	265 455	282 264
Kredittforetak og bank	20%	910 000	908 764	936 193	935 408
Kredittforetak og bank	100%	300 000	298 356	311 543	329 618
Industrilån	100%	690 000	684 085	705 770	733 736
Sum obligasjoner som holdes til forfall		3 184 000	3 171 261	3 263 025	3 372 754
Herav børsnoterte papirer		2 344 000	2 332 176	2 399 763	2 480 992

OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER SOM HOLDES TIL FORFALL FORDELT PÅ FORFALLSTIDSPUNKT

NOK 1000	< 6 mnd	6 - 12 mnd	1 - 3 år	3-5 år	> 5 år	Uten forfall	Total
Stat	-	-	101 239	-	143 697	-	244 936
Annen offentlig utsteder	-	100 321	102 970	62 471	-	-	265 762
Finansielle foretak	206 519	50 536	597 194	434 298	654 720	-	1 943 267
Ikke-finansielle foretak	61 591	80 938	210 209	103 563	170 764	-	627 065
Sum obligasjoner som holdes til forfall pr. 31.12.14	268 110	231 795	1 011 612	600 332	969 181	-	3 081 030

VERDSETTELSESHIERARKI TIL VIRKELIG VERDI	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses-teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse s-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
NOK 1 000				
Obligasjoner som holdes til forfall	-	3 353 973	-	3 353 973
Sum obligasjoner som holdes til forfall pr. 31.12.14	-	3 353 973	-	3 353 973

Det foreligger ingen objektive indikasjoner på at det har skjedd tap ved verdifall i 2014. I tillegg til en kontinuerlig vurdering av de ulike plasseringene, avholdes det formelle, kvartalsvise verddivurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Endringer i kredittvurderinger, endringer i rente og kredittpåslag samt spesifikk makrorisiko er viktige parametere for å vurdere om det har skjedd tap ved verdifall i 2014.

NOTE 22 – UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

UTLÅN OG FORDRINGER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST PÅ UTSTEDERSEKTOR 31.12.14

NOK 1000	Pålydende	Anskaffelses kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Stat	290 000	293 364	298 554	328 957
Annen offentlig utsteder	215 000	215 057	221 631	251 833
Finansielle foretak	2 466 000	2 458 787	2 507 826	2 823 841
Ikke-finansielle foretak	106 000	106 137	107 845	124 091
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost pr. 31.12.14	3 077 000	3 073 345	3 135 856	3 528 722

2014

NOK 1000	Risiko-vektning	Pålydende 2014	Anskaffelses kost 2014	Balanseført verdi 2014	Virkelig verdi 2014
Stats og statsgaranterte	0%	90 000	93 364	94 575	105 307
Statsforetak	10%	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	740 000	727 008	744 906	880 384
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	213 000	212 963	220 884	264 272
Kommuner og fylker	20%	215 000	215 057	221 631	251 833
Kredittforetak og bank	20%	1 398 000	1 403 816	1 426 710	1 560 582
Stats og statsgaranterte	50%	200 000	200 000	203 979	223 650
Kredittforetak og bank	100%	115 000	115 000	115 326	118 603
Industrilån		106 000	106 137	107 845	124 091
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost		3 077 000	3 073 345	3 135 856	3 528 722
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>2 602 000</i>	<i>2 594 531</i>	<i>2 648 210</i>	<i>2 989 723</i>

2013

NOK 1000	Risiko- vektning	Pålydende 2013	Anskaffelses kost 2013	Balanseført verdi 2013	Virkelig verdi 2013
Stats og statsgaranterte	0%	90 000	93 364	94 937	95 828
Statsforetak	10%	-	-	-	-
Norske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	740 000	727 008	742 238	750 832
Utenlandske obligasjoner med pantsikkerhet	10%	213 000	212 963	220 882	229 890
Kommuner og fylker	20%	215 000	215 056	221 640	219 682
Kredittforetak og bank	20%	723 000	728 036	740 311	744 109
Kredittforetak og bank	100%	140 000	140 000	140 000	140 000
Industrilån	100%	106 000	106 137	107 854	115 019
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost		2 227 000	2 222 564	2 267 862	2 295 360
<i>Herav børsnoterte papirer</i>		<i>1 867 000</i>	<i>1 859 200</i>	<i>1 897 777</i>	<i>1 925 432</i>

UTLÅN OG FORDRINGER SOM HOLDES TIL FORFALL PÅ FORFALLSTIDSPUNKT

NOK 1000	< 6 mnd	6 - 12 mnd	1 - 3 år	3-5 år	> 5 år	Uten forfall	Total
Stat	-	-	-	94 575	203 979	-	298 554
Annen offentlig utsteder	-	-	-	-	221 631	-	221 631
Finansielle foretak	-	-	124 227	159 891	2 223 708	-	2 507 826
Ikke-finansielle foretak	-	-	8 009	60 471	39 365	-	107 845
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost pr. 31.12.14	-	-	132 236	314 937	2 688 683	-	3 135 856

VERDSETTELSESHIERARKI TIL VIRKELIG
VERDI

NOK 1 000	NIVÅ 1			NIVÅ 2		NIVÅ 3		Sum
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettelses- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse s-teknikk basert på ikke observerbare markedsdata					
Utlån og fordringer som måles til amortisert kost pr. 31.12.14	-	3 528 722	-					3 528 722
Sum utlån og fordringer som måles til amortisert kost pr. 31.12.14	-	3 528 722	-					3 528 722

VIRKELIG VERDI

I tillegg til en kontinuerlig vurdering av om det har skjedd endringer i verdien av instrumenter som inngår i utlån og fordringer, avholdes det formelle, kvartalsvise verdilvurderingsmøter der eksponeringen gjennomgås i detalj med sikte på å avdekke endringer i underliggende risiko. Sentralt for å vurdere verdien er kredittvurderinger og sannsynligheter for mislighold, samt endringer i rente og kredittpåslag.

NOTE 23 – VERDIPAPIRER TILGJENGELIG FOR SALG

Aksjer tilgjengelig for salg

NOK 1 000	Anskaffelses kost	Bokført verdi	Virkelig verdi
Norsk Pensjon AS	1 600	1 307	1 307
Youngstorget Parkeringshus AS	325	11	11
Sum aksjer tilgjengelig for salg	1 925	1 318	1 318

Aksjene tilhører selskapsporteføljen.

Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret

Inngående balanse 01.01.14	1 298
Gevinst og tap i andre resultatkomponenter	20
Utgående balanse 31.12.14	1 318

NOTE 24 – AVKASTNING PÅ KOLLEKTIV- OG SELSKAPSPORTEFØLJE

Selskapet har oppnådd følgende avkastning på kollektivporteføljene de siste 5 år:

År	Kapital- avkastning	Verdijustert avkastning omløp
2014	4,20%	7,22%
2013	5,68%	8,07%
2012	4,72%	7,33%
2011	5,40%	2,52%
2010	5,18%	7,14%

2014	Kapital- avkastning	Verdijustert avkastning omløp
Kollektivportefølge 1	3,80%	6,97%
Kollektivportefølge 2	4,80%	7,94%
Kollektivportefølge 3	4,37%	6,97%

Kollektivportefølge 3 er finansielle eiendeler knyttet til ytelsespensjon.

Kollektivportefølge 2 er finansielle eiendeler knyttet til individuelle forsikringer solgt før 01.01.08.

Kollektivportefølge 1 er finansielle eiendeler knyttet til øvrige produkter.

Selskapet har oppnådd følgende avkastning på selskapsporteføljen de siste 5 år:

År	Kapital-avkastning
2014	5,33%
2013	4,00%
2012	5,74%
2011	4,32%
2010	4,49%

DEFINISJONER:

Kapitalavkastning

Samlede realiserte finansinntekter (inkludert opp-/og nedskrivninger av faste eiendommer) i forhold til gjennomsnittlig forsikringsforpliktelse.

Verdijustert avkastning omløp

Samlede realiserte finansinntekter med tillegg av mer- og mindreverdier på finansielle omløpsmidler i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Verdijustert avkastning totalt

Samlede realiserte finansinntekter med tillegg av totale endringer i mer- og mindreverdier (inkl. verdiendringer i «hold til forfall»-obligasjoner) i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital. Kapitalavkastning for 2013 og 2014 er beregnet etter tilsvarende metodikk som de foregående år.

NOTE 25 – AVKASTNING PÅ INVESTERINGSVALGPOREFØLJEN

Avkastning i investeringsporteføljer PM

	Andel i aksjefond	Avkastning i 2014*	Avkastning i 2013*
Forsiktig	25%	10,0 %	11,4 %
Moderat	50%	14,2 %	20,1 %
Offensiv	75%	18,6 %	29,3 %
100% Aksjer	100%	23,0 %	39,3 %

*) Avkastningen er inklusive forvaltningskostnad

Avkastning i investeringsporteføljer BM

	Andel i aksjefond	Avkastning i 2014**	Avkastning i 2013**
Forsiktig	25%	11,0 %	12,4 %
Moderat	50%	15,7 %	21,6 %
Offensiv	75%	20,4 %	31,6 %
100% Aksjer	100%	25,4 %	42,0 %
Forsiktig - indeksforvaltet***	25%	7,3 %	-
Moderat - indeksforvaltet	50%	8,1 %	16,0 %
Offensiv - indeksforvaltet***	75%	9,1 %	-
100 % Aksjer - indeksforvaltet***	100%	10,1 %	-

***) Avkastningen er eksklusive forvaltningskostnad

***) Porteføljene ble startet i juni 2013

NOTE 26 – ANDRE FORDRINGER

NOK 1 000	2014	2013
Mellomværende	97 387	1 915
Kortsiktige	165 328	15 103
Diverse	6 867	14
Sum andre	269 582	17 032

NOTE 27 – EGENKAPITAL

Den innskutte egenkapitalen består av 1 742 000 aksjer, hver pålydende 200 kroner. Alle aksjene gir lik stemmerett. SpareBank 1 Gruppen AS eier alle aksjene.

Selskapets totale egenkapital utgjør 3.177 mill. kroner, og fordeler seg slik:

mill. kroner	
- Aksjekapital	348
- Overkursfond	482
- Innskutt egenkapital	1 243
Sum innskutt egenkapital	2 073
Opptjent egenkapital	1 104

NOTE 28 – NÆRSTÅENDE PARTER

SELSKAPETS TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER:

Det overordnede prinsipp for transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og nærstående parter er at disse skal være i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår.

For tjenester ytet direkte til konsernselskaper, samt for fellestjenester som SpareBank 1 Gruppen AS utfører for datterselskaper og Alliansen gjennom Alliansesamarbeidet SpareBank 1 DA benyttes kostnadsdelingsprinsippet uten fortjenestepåslag. For øvrige transaksjoner mellom SpareBank 1 Gruppen AS og konsernselskaper benyttes påslag og markedsmessige vurderinger for å fastsette prisen på transaksjoner.

Salg av tjenester:	2 014	2 013
<i>Morselskapet:</i>		
Innbetalt premie	47 071	33 978
<i>Datterselskap:</i>		
Honorar foretningsførsel	17 530	14 208
Andre nærstående parter:	376 258	314 304
Innbetalt premie	115 476	122 407
Kjøp av tjenester	2 014	2 013
<i>Morselskapet</i>	60 779	58 548
<i>Andre nærstående parter:</i>		
Provisjon til banker	301 357	277 937
Renter på bankinnskudd	-	2 406
Gebyrer bank	2 258	1 969
Balanseposter som følge av kjøp og salg av tjenester	2 014	2 013
<i>Morselskapet:</i>		
Kortsiktig gjeld	20 094	34 270
<i>Andre nærstående parter:</i>		
Driftskonti i Banker	139 478	201 082
Kortsiktig gjeld	3 615	24 425
Kortsiktige fordringer	1 882	1 915

Godtgjørelse til ledende ansatte i konsernledelsen, styret, kontrollkomitéen og representantskapet er omhandlet i note 12, Lønn og annen godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte.

NOTE 29 – KAPITALDEKNING

Livsforsikringselskapene har tilsvarende kapitaldekningsregler som banker og andre finansinstitusjoner. Kravet er 8 % ansvarlig kapital i forhold til en risikovektet balanse.

NOK 1 000	Vekt	Balanse	Vektet	Balanse	Vektet
		2014	balanse	2013	balanse
<i>Risikovektede eiendeler</i>					
Staten, sentralbanker etc	0%	1 262 944	-	955 939	-
Bankinnskudd kundemidler					
Investeringsvalgporteføljen	4%	58 898	2 356	34 670	1 387
Statsforetak	10%	4 941 422	494 142	2 943 096	294 310
Fondsandeler kundemidler					
Investeringsvalgporteføljen	20%	12 976 445	2 595 289	10 486 945	2 097 389
Finansinstitusjoner	20%	5 988 557	1 197 711	6 883 976	1 376 795
Finansinstitusjoner	50%	1 054 728	527 364	783 726	391 863
Verdipapirer, utlån, øvrige fordringer, realkapital	100%	10 827 320	10 827 320	10 773 640	10 773 640
Verdipapirer	150%	23 134	34 701	21 039	31 558
Immaterielle eiendeler og utsatt skattefordel		190 695	-	213 103	-
Sum risikovektede eiendeler innenfor balansen		37 324 144	15 678 884	33 096 133	14 966 941
<i>Eiendeler utenfor balansen</i>					
Fradrag immaterielle eiendeler		-190 695	-	-213 103	-
Derivater		-	-	170 663	784
Fradrag urealiserte gevinster på finansielle midler til virkelig verdi		-	-1 358 775	-	-900 981
Sum risikovektede eiendeler		37 133 449	14 320 109	33 053 693	14 066 744
Godkjent egenkapital		-	3 118 255	-	2 826 846
Fondsobligasjonslån		-	200 000	-	200 000
Fradrag for urealiserte kursendringer tilordnet selskapsporteføljen		-	-49 336	-	-24 584
Fradrag for immaterielle eiendeler, reassuransavsetning og utsatt skattefordel		-	-195 702	-	-218 385
Kjernekapital		-	3 073 217	-	2 783 877
Netto ansvarlig kapital		-	3 073 217	-	2 783 877
Kapitaldekning i %		-	21,46%	-	19,79%

SOLVENSMARGIN

Solvensmargin er uttrykk for forholdet mellom ansvarlig kapital og relevante buffere i de forsikringsmessige avsetninger, målt opp mot selskapets forsikringsmessige forpliktelser.

NOK 1 000	2 014	2 013
Minstekrav til solvensmargin	1 086 268	935 326
Solvensmargin kapital	3 432 750	3 023 090
herav		
Ansvarlig kapital	3 073 217	2 783 877
Halvparten av risikoutjevningfondet	29 609	23 010
Halvparten av tilleggsavsetningene	329 924	216 204
Solvensmargin i %	316,0 %	323,2 %

NOTE 30 – ANSVARLIG LÅN OG FONDSOBLIGASJONSLÅN

NOK 1 000	Rentesats 31.12.14	Forfall	Balanseført verdi 2014	Virkelig verdi 2014	Balanseført verdi 2013	Virkelig verdi 2013
<i>Låneopptak</i>						
15.06.06 - Fondsobligasjonslån	2,64%	Evigvarende	200 000	200 235	200 000	200 235
Sum ansvarlig lånekapital			200 000	200 235	200 000	200 235

Renten reguleres etter følgende sats:

- Fondsobligasjonslån av 15.06.06: Reguleres kvartalsvis på basis av NIBOR pluss 1,17 prosentpoeng.

Selskapet har kostnadsført renter på 5,85 mill. kroner i 2014. Norsk Tillitsmann ASA er tillitsmann for disse lånene. Alle lånene er i norske kroner.

NOTE 31 – KONTRAKTSFASTSATTE FORSIKRINGSFORPLIKTELSER

NOK 1 000	Premie- reserve	Tilleggs- avsetninge r	Kursreg.- fond	Erstatnings- avsetninger	Premiefond / innsk.fond	Andre tekniske avsetninger	Sum
Sum kontraktfastsatte forsikringsforpliktelse							
01.01.2014	14 223 931	432 408	983 578	2 028 562	468 540	64 363	18 201 382
<i>Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:</i>							
Netto resultatførte avsetninger	140 077	-14 168	533 193	183 587	6 705	-4 694	844 700
Overskudd på avkastningsresultatet	21 175	187 165	-	-	11 773	-	220 113
Overskudd på risikoresultatet	8 466	-	-	-	34 497	-	42 963
Annen tilordnet overskudd	-	53 795	-	-	-	-	53 795
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	169 718	226 792	533 193	183 587	52 975	-4 694	1 161 571
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse:							
Overføringer mellom fond	8 432	-	-	-	-	-	8 432
Andre ikke resultatførte endringer	11 445	647	-	-	-111 534	-	-99 442
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse	19 877	647	-	-	-111 534	-	-91 010
Sum kontraktfastsatte forsikringsforpliktelse							
31.12.2014	14 413 526	659 847	1 516 771	2 212 149	409 981	59 669	19 271 943

NOTE 32 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER MED INVESTERINGSVALG

NOK 1 000	Premie- reserve	Erstatnings- avsetninger	Premiefond, innsk.fond	Sum
Sum forsikringsforpliktelser med investeringsvalg 01.01.2014	10 273 793	117 826	272 985	10 664 604
<i>Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser:</i>				
Netto resultatført avsetning	2 453 439	44 789	33 326	2 531 554
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	2 453 439	44 789	33 326	2 531 554
<i>Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser:</i>				
Overføring mellom fond	-8 432	-	-	-8 432
Overføring til/fra selskapet	-	-	-5 054	-5 054
Andre ikke resultatførte endringer	-	-	7 763	7 763
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-8 432	-	2 709	-5 723
Sum forsikringsforpliktelser med investeringsvalg 31.12.2014	12 718 800	162 615	309 020	13 190 435

NOTE 33 – FORSIKRINGSFORPLIKTELSER I LIVSFORSIKRING

NOK 1 000	Brutto premiereserve	Tilleggs- avsetninger	Premie- og pensjons- reguleringsfond	Erstatnings- avsetning	Sikkerhets- avsetning
<i>Individuell rente/pensjon</i>	5 983 592	234 673	-	489 069	-
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	74 287	5 004	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	3 393 129	229 669	-	28 844	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	611 480	-	-	460 225	-
- Investeringsvalg	1 904 696	-	-	-	-
<i>Individuell kapital</i>	2 099 698	11 681	-	375 824	-
- Overskuddsmodell etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-9	243 131	-	-	-	-
- Overskuddsmodell etter tidligere gjeldende regler i lov 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet § 8-1 med tilhørende forskrifter	372 397	11 681	-	89 068	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	284 130	-
- Investeringsvalg	1 484 170	-	-	2 626	-
<i>Kollektiv pensjon</i>	18 605 466	413 493	581 200	513 374	-
- Ytelsesbaserte pensjonsordninger uten investeringsvalg	3 909 192	283 807	254 050	107 190	-
- Fripoliser	4 478 236	129 686	-	51 762	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis) uten investeringsvalg	555 255	-	15 455	10 754	-
- Innskuddsbaserte pensjonsordninger (inkl. pensjonskapitalbevis)	9 444 134	-	309 020	159 989	-

med investeringsvalg	-	-	-	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	218 649	-	2 675	183 679	-
Gruppeliv	443 570	-	137 800	641 568	119
<i>Ulykkesforsikring</i>	-	-	-	-	-
- Kontrakter uten rett til andel av overskudd	-	-	-	354 929	59 550
Sum forsikringsforpliktelser pr 31.12.14	27 132 326	659 847	719 001	2 374 764	59 669

NOTE 34 – ANDRE FORPLIKTELSER

NOK 1 000	2 014	2 013
Leverandørgjeld	145 725	778
Skyldig forskuddstrekk	35 390	31 269
Gjeld til konsernselskaper	23 709	58 695
Avsatt til utbytte	130 546	156 573
Andre forpliktelser	7 085	5 143
Sum annen gjeld	342 455	252 458

REVISJONSBERETNING

KPMG AS
P.O. Box 7000 Majorstuen
Sørkedalsveien 6
N-0308 Oslo

Telephone +47 04063
Fax +47 22 80 86 01
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 827 MVA

Til generalforsamlingen i Sparebank 1 Forsikring AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebank 1 Forsikring AS som viser et totalresultat på kr 435 154 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømsoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav, og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for belepene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter, og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Sparebank 1 Forsikring AS per 31. desember 2014 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret, som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og årsregnskapsforskriften for forsikringsselskaper.

Offices in:

Oslo	Haugaland	Bæverfjord
Ålesund	Oslo	Stord
Arctic	Oslo	Ålesund
Bergen	Oslo	Trondheim
Bodo	Oslo	Trondheim
Breivik	Oslo	Tromsø
Finnsnes	Oslo	Ålesund
Gjøvik	Oslo	Ålesund
Harstad	Oslo	Ålesund
Hammer	Oslo	Ålesund

KPMG AS, a Norwegian member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Støttestruktur: KPMG AS - medlem av Det norske Revisorforbundet

Revisors beretning 2014
Sparebank 1 Forsikring AS

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av totalresultatet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Oslo, 5. mars 2015
KPMG AS

Geir Moen

Geir Moen
Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITÉENS UTTALELSE TIL ÅRSOPPGJØRET FOR 2014

Kontrollkomitéen har utført det verv som pålegges den etter lov, forskrift og instruks fastsatt av representantskapet. Kontrollkomitéen har gjennomgått styrets forslag til årsregnskap for 2014 og revisors beretning. Med henvisning til revisors beretning anbefaler kontrollkomitéen at det fremlagte årsregnskapet for SpareBank 1 Forsikring AS fastsettes som årsregnskap for 2014.

Oslo, 18. mars 2015

Knut Ro

(Kontrollkomitéens leder)

Dag Nafstad

Rolf Røkke

Vigdis Wiik Jacobsen

Ivar Listerud

